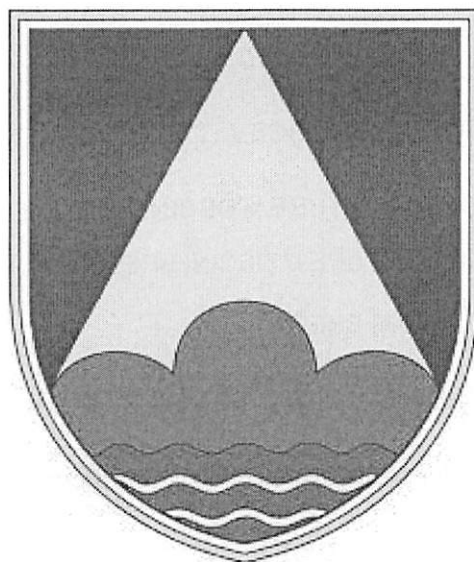

LOKALNI PROGRAM KULTURE OBČINE BREŽICE

(2015 -2019)

Pripravil: Oddelek za družbene dejavnosti Občine Brežice,
v sodelovanju z:
Javnim skladom za kulturne dejavnosti RS, OI Brežice,
Posavskim muzejem Brežice,
Knjižnico Brežice,
Zavodom za podjetništvo, turizem in mladino Brežice.

Brežice, marec 2015

KAZALO VSEBINE

1. UVOD.....	3
2. PREDSTAVITEV OBČINE IN MESTA BREŽICE.....	4
3. ANALIZA STANJA NA PODROČJU KULTURE V OBČINI BREŽICE.....	6
4. JAVNI INTERES NA PODROČJU KULTURE V OBČINI BREŽICE.....	8
4.1. KNJIŽNIČNA DEJAVNOST V OBČINI BREŽIC.....	8
4.1.1. Predstavitev Knjižnice Brežice.....	8
4.1.2. Javni interes na področju knjižnične dejavnosti v občini Brežice.....	10
4.2. VAROVANJE PREMIČNE KULTURNE DEDIŠČINE.....	13
4.2.1. Predstavitev Posavskega muzeja Brežice.....	13
4.2.2. Javni interes na področju varovanja premične kulturne dediščine v Občini Brežice.....	18
4.3. VAROVANJE NEPREMIČNE KULTURNE DEDIŠČINE.....	22
4.3.1. Kulturni spomeniki na območju Občine Brežice.....	22
4.3.2. Javni interes varovanja nepremične kulturne dediščine na območju Občine Brežice.....	24
4.4. LJUBITELJSKA KULTURA V OBČINI BREŽICE.....	26
4.4.1. Predstavitev JSKD OI Brežice.....	27
4.4.2. Javni interes na področju ljubiteljske kulture v Občini Brežice.....	29
4.5. KULTURNO UMETNOSTNA VZGOJA ZA PREDŠOLSKE IN OSNOVNOŠOLSKE OTROKE, SREDNJEŠOLSKO MLADINO IN ODRASLE.....	32
4.5.1. Javni interes na področju kulturno umetnostne vzgoje za predšolske in osnovnošolske otroke, srednješolsko mladino in odrasle v Občini Brežice.....	33
4.5.2. Kulturni turizem.....	35
4.6. JAVNA INFRASTRUKTURA NA PODROČJU KULTURE V OBČINI BREŽICE.....	37
VIRI IN LITERATURA.....	41

1. UVOD

Lokalni program za kulturo občine Brežice je strateški dokument razvojnega načrtovanja kulturne politike, ki izhaja iz doseženega položaja kulture v občini in s katerim se ugotovi vloga kulture v razvoju občine ter ugotovi javni interes zanjo. Lokalni program za kulturo opredeli kulturne prioritete, opredeli cilje in ukrepe za doseg ciljev ter določi kazalnike za merjenje doseganja postavljenih ciljev. Sprejema se za obdobje štirih let, za obdobje od leta 2015 - 2019 in opredeljuje predvsem kratkoročne in srednjeročne cilje.

Lokalni program za kulturo je temeljni programski in izvedbeni dokument, ki postavlja prioritete občinske kulturne politike in neposredno odgovarja na ključne probleme posameznih področij kulture (glasbena dejavnost, gledališka in lutkovna dejavnost, folklorna in etno dejavnost, filmska dejavnost, plesna dejavnost, likovna dejavnost, literarna dejavnost, intermedijska dejavnost). Dokument upošteva zgodovinski položaj in razvoj kulture na tem območju, upošteva njene prednosti in slabosti ter zagotavlja pogoje za ohranjanje in razvoj kulture in njenih lokalnih posebnosti glede na nevarnosti in priložnosti, s katerimi se bo v naslednjem obdobju ta soočala. Hkrati opredeljuje načine in možnosti za dvig kulturne ustvarjalnosti, za večanje dostopnosti kulturnih dobrin in ustvarjanja ter pogoje za spodbujanje kulturne raznolikosti.

Lokalni program za kulturo predvidi tudi usmeritve na področju investicij ter pravne, finančne ter organizacijske usmeritve, ki so potrebne za njegovo uresničitev.

Izhodišča lokalnega programa predstavlja Resolucija o nacionalnem programu za kulturo 2014–2017 (Uradni list RS, št. 99/13; v nadaljevanju – Resolucija), ki skuša predvsem obogatiti, nadgraditi nekatera področja, da bi se lažje odzivala na potrebe časa oziroma ohranja kontinuiteto s predhodnim dokumentom, kar naj velja tudi za lokalni program kulture. Na podlagi Zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo (Uradni list RS, št. 77/07 - uradno prečiščeno besedilo, 65/07 - odl. US, 56/08, 4/10, 20/11, 100/11 - odl. US in 111/13; v nadaljevanju ZUJIK), se zagotavljajo javne kulturne dobrine na področjih, urejenih s posebnimi zakoni (knjižničarstvo, varstvo kulturne dediščine, arhivska dejavnost), podpirajo ljubiteljske kulturne dejavnosti, vključno s tistimi, ki so namenjene kulturni integraciji manjšinskih skupnosti in priseljencev ter pokriva tudi druge kulturne potrebe prebivalcev, ki jih opredelijo v lokalnem programu kulture.

Resolucija postavlja temelje novega kulturnopolitičnega modela, usmerjenega v skrb za formalne pogoje njenega delovanja, obenem pa daje zavezo, da svoj smisel,

namen in mesto v svetu, kultura artikulira sama. Kulturna politika naj sledi trem temeljnim načelom: vrhunskosti, raznovrstnosti in dostopnosti.

Program kulture Občine Brežice za obdobje 2015 - 2019 - v nadaljevanju: program kulture, se uresničuje na podlagi programov javnih zavodov, ki delujejo na območju občine Brežice, območne izpostave javnega sklada za kulturne delavnosti, javnih povabil za financiranje javnih kulturnih programov in projektov in po postopku neposrednega poziva. Javni interes za kulturo Občine Brežice se uresničuje z zagotavljanjem pogojev za kulturno ustvarjalnost, dostopnost kulturnih dobrin, kulturno raznolikost, slovensko kulturno identiteto. Ti pogoji se zagotavljajo z vsakoletnim proračunom in vzpostavljeno kulturno infrastrukturo.

Program kulture občine izhaja iz programov posameznih javnih zavodov, OI Javnega sklada RS za kulturne dejavnosti, kulturnih društev in organizacij, ki delujejo na področju kulture na območju občine. V okviru finančnih, kadrovskih in prostorskih možnosti bo občina pripravila infrastrukturne pogoje za ustrezno organiziranost na področju kulturnih dejavnosti.

V programu je temeljito opisana tudi kulturna tradicija na območju občine Brežice, skupaj z opisi dogodkov in dejavnikov kulturne zgodovine kot zgodovine delovanja kulturnih društev po dejavnosti.

2. PREDSTAVITEV OBČINE IN MESTA BREŽICE

Površina: 268 km²

Število prebivalcev: 24.473

Število naselij: 109

Dolžina meddržavne meje z Republiko Hrvaško: 67 km

Mednarodni mejni prehodi: Obrežje (cestni), Dobova (železniški)

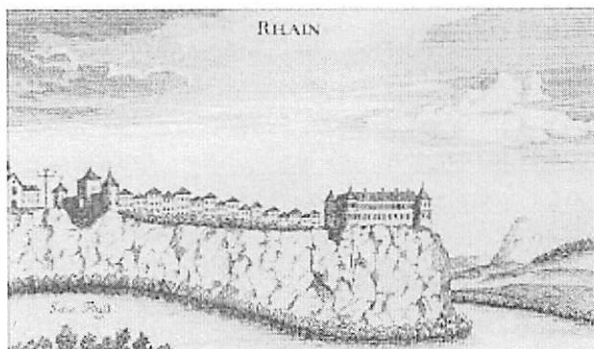
Meddržavni mejni prehodi: Orešje, Rigonce, Slovenska vas

Maloobmejni prehodi: Nova vas ob Sotli, Stara vas-Bizeljsko, Rakovec

Gradovi: Bizeljsko, Pišece, Brežice, Mokrice

Zavarovana območja: Jovsi, del Kozjanskega parka

Občina Brežice se razprostira na 268 km² in leži ob reki Krki in Savi. Spada med večje občine, saj ima po zadnjem popisu 24.473 prebivalcev, ki živijo v 109 naseljih oziroma v 20 krajevnih skupnostih. Ima zelo pomembno geostrateško lego. Tu poteka pomembna cestna in železniška povezava. Tudi meja je pomemben dejavnik, ki predstavlja desetino vse meje s sosednjo državo Hrvaško.

Ime Brežice izhaja iz imena breg – brežci – Brežice. Reka Sava je skozi stoletja tik ob levem bregu svoje struge narekovala pozidavo starega mestnega naselja in mu s tem dala ime.

Stari del mesta je zaščiten kulturno zgodovinski spomenik in zgodovinski biser arhitekture. Z obzidjem utrjeno mesto se je razvilo ob gradu, ob katerem se je v srednjem veku razvijala trgovina in obrt.

Grad je eden najpomembnejših kulturnozgodovinskih spomenikov v občini, ki je bil v drugi polovici 17. stoletja preurejen v baročnem slogu, prvič pa se izrecno omenja leta 1249. V njem sta razkošno poslikani viteška dvorana in kapela. Danes v njem domuje Posavski muzej Brežice, kjer so razstavljene zbirke kulturne dediščine Posavja.

Poleg gradu v Brežicah so vidno zaznamovali mesto in okolico še grad Mokrice, grad Pišece in grad Bizeljsko.

V mestu sta župnijska cerkev Sv. Lovrenca iz 18. stoletja in cerkev Sv. Roka iz 17. stoletja, v Šentlenartu pa je v 19. stoletju prezidana cerkev Sv. Lenarta, ki stoji na mestu prejšnje cerkve iz 15. stoletja. V Brežicah je živel in ustvarjal kipar Vladimir Stoviček (1896-1989). (http://www.brezice.si/obcina_brezice/splosni_podatki/)

3. ANALIZA STANJA NA PODROČJU KULTURE V OBČINI BREŽICE

V Občini Brežice obstaja dobro razvita in razvejana mreža izvajalcev in organizatorjev kulturnih projektov in programov. Ob javnih zavodih obstaja še množica kulturnih društev, ki uresničujejo pomemben delež javnega interesa na področju kulture.

Preglednica 1. Sredstva v proračunu za področje kulture 2010-2014

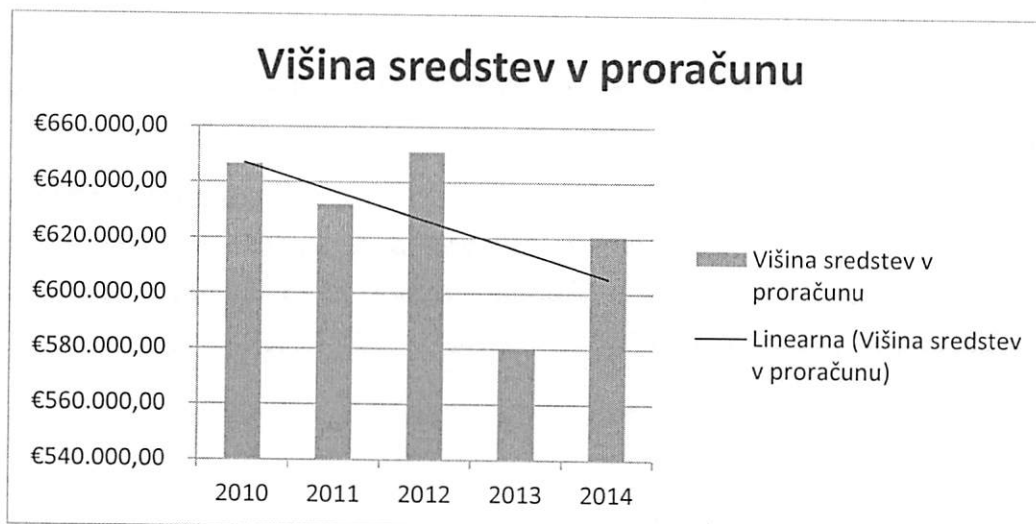
Leto	Nepremična kulturna dediščina	Premična kulturna dediščina	Knjižničarstvo	Umetniški programi	Ljubiteljska kultura	Investicije	Skupaj
2010	29.905,02 €	38.000,00 €	409.483,47 €	51.100,00 €	118.190,29 €	596.464,09 €	1.243.142,87 €
2011	23.108,33 €	40.293,20 €	410.299,13 €	48.600,00 €	109.951,82 €	1.367.507,58 €	1.999.760,06 €
2012	27.473,07 €	89.914,64 €	392.549,36 €	27.500,00 €	113.536,29 €	92.186,62 €	743.159,98 €
2013	42.958,33 €	38.000,30 €	372.023,11 €	24.750,00 €	102.647,10 €	- €	580.378,84 €
2014	27.741,08 €	59.031,84 €	406.617,54 €	25.100,00 €	102.203,10 €	51.489,21 €	672.182,77 €

Vir: Zaključni račun Občine Brežice za leta 2010 - 2014

Leto	Skupaj brez investicij
2010	646.678,78 €
2011	632.252,48 €
2012	650.973,36 €
2013	580.378,84 €
2014	620.693,56 €

Delež sredstev za kulturo v proračunu je sicer v obdobju od leta 2010 do leta 2014 nominalno nekoliko upadel, vendar je za vsa primerjana leta konstanten in znaša 0,03 od celotnih odhodkov proračuna.

Graf 1: Gibanje sredstev v proračunu Občine Brežice od leta 2010 - 2014

Preglednica 2: Struktura sredstev v proračunu za področje kulture

Programi na področju kulture	Višina sredstev v 2014
Nepremična kulturna dediščina	27.741,08 €
Premična kulturna dediščin	59.031,84 €
Knjižničarstvo	406.617,54 €
Umetniški programi	25.100,00 €
Ljubiteljska kultura	102.203,10 €
Skupaj	620.693,56 €

Graf 2: Struktura sredstev v proračunu za področje kulture po dejavnostih:

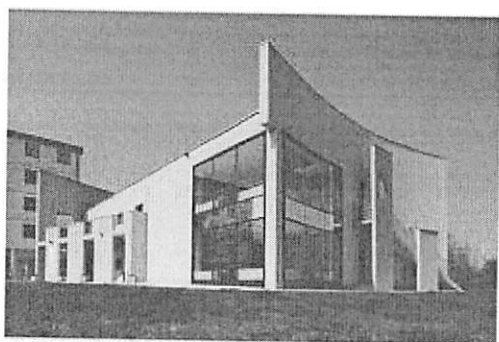
4. JAVNI INTERES NA PODROČJU KULTURE V OBČINI BREŽICE

Javni interes na področju kulture v občini Brežice zajema področja:

- Knjižnična dejavnost
- Varovanje premične kulturne dediščine (Posavski muzej Brežice)
- Varovanje nepremične kulturne dediščine, kulturni spomeniki na območju občine Brežice
- Ljubiteljska kultura v občini Brežice
- Kulturno umetnostna vzgoja za predšolske in osnovnošolske otroke, srednješolsko mladino ter kulturni programi za odrasle
- Kulturni turizem
- Javna infrastruktura na področju kulture v občini Brežice

4.1. KNJIŽNIČNA DEJAVNOST V OBČINI BREŽICE

Knjižnično dejavnost v Občini Brežice izvaja Knjižnica Brežice.

4.1.1. Predstavitev Knjižnice Brežice

Knjižnica Brežice je pomemben dejavnik razvoja bralne kulture v naši občini, omogoča široko dostopnost do kakovostnega knjižničnega gradiva, ponuja široko paleto raznih programov in prireditev, programov vseživljenjskega učenja ter opravlja vlogo socialnega stičišča.

Knjižnica izvaja javno službo, kot to določa zakon in odlok o ustanovitvi.

Knjižnica Brežice je osrednja splošna knjižnica, ki opravlja javno službo na področju knjižnične dejavnosti za povprečno 24.400 prebivalcev na območju občine Brežice. Knjižnica po zaključeni investiciji razpolaga z 2.029 m², od tega je za knjižnično dejavnost (izposoja, skladišče, pisarne) namenjenih 1.404 m² in za dvorano 270 m².

Začetki knjižničarstva v Brežicah segajo v leto 1880, ko je bila ustanovljena slovenska čitalnica. Med prvo svetovno vojno je njeno delovanje zamrlo, nato je

čitalniško knjižnico prevzelo novoustanovljeno Sokolsko društvo. Med drugo svetovno vojno so bile skoraj vse knjige uničene.

Brežičani so zbrali redke ohranjene slovenske knjige in jih skupaj z darovi uredili v knjižno zbirko v učilnici brežiške osnovne šole. V prvih mesecih leta 1946 so knjige že redno izposojali. Dve desetletji je za knjižnico predano skrbela knjižničarka Savica Zorko, ki je za to delo prejela tudi Čopovo diplomo. V teh letih se je knjižnica uspešno razvijala in po statistikah v posavskem prostoru prednjačila.

Knjižnično rast so spremljale številne selitve in organizacijske oblike. Tako je iz začetnega delovanja v okviru kulturno-prosvetnega društva Stanko Černelč 1964 postala samostojna Občinska matična knjižnica Brežice, v sredini osemdesetih let ena od enot Zavoda za kulturo Brežice in od 1993 samostojni javni zavod. Prostor za svoje delovanje je knjižnica po vojni najprej dobila v učilnici osnovne šole, leta 1955 se je preselila na Cesto prvih borcev, deset let kasneje v novo zgrajeni prosvetni dom, leta 1980 pa na sedanjo lokacijo v zgornje nadstropje. Leta 2005 je knjižnica pridobila pritličje, v letu 2006 pa še prizidek.

Knjižnica Brežice je imela v svojem delovanju večje in manjše vzpone. Njen velik uspeh je bila leta 1954 ustanovljena izposojevalnica odrskih del za okraj Krško. V šestdesetih letih je bila knjižnična mreža dobro razvita, saj so si občani poleg gradiva v matični knjižnici lahko izposojali knjige tudi iz enajstih potujočih kovčkov, ki so potovali po vaseh. Ob tridesetletnici je bila največja posavska knjižnica. Z novo pridobljenimi prostori leta 1980 sta se obisk in izposoja povečala. Sledilo je obdobje upočasnjene razvoja do leta 1993, ko je knjižnica postala samostojna. Ob petdesetletnici je Knjižnica Brežice s pomočjo ustanoviteljice Občine Brežice obnovila prostore in posodobila poslovanje, povečala odprtost in razširila dejavnost. Sodobni čas ji je narekoval posodobitev in avtomatizacijo poslovanja. V prvi fazi računalniškega opremljanja leta 1990 je avtomatizirala izposajo z računalniškim programom VIR, šest let kasneje pa poleg izposoje še obdelavo s programom COBISS. Ob šestdesetletnici je doživela razcvet z novimi prostori in opremo ter dejavnostmi. Danes je ustanova, kjer se zbirajo in ponujajo informacije, je vozlišče, stičišče različnih poti.

S svojo bogato knjižnično zbirko in informacijskimi povezavami predstavlja nepogrešljivo podporo razvoju občine v tem trenutku in tudi v prihodnosti. Izboljšani prostorski in kadrovski pogoji Knjižnici Brežice omogočajo, da bo organizirala še več prireditev za odrasle, dodatno razvila domoznansko dejavnost ter še povečala sodelovanje z okoljem. In najpomembnejše: neprestano izobraževala zaposlene knjižničarje, da bodo lahko hitro in kakovostno rokovali s sodobnimi nosilci informacij

ter bili koristni vodniki uporabnikom. (<http://www.knjiznica-brezice.si/zgodovina-delovanja-knjiznice-brezice.html>, 2014)

Knjižnica deluje na treh lokacijah in sicer v Brežicah, v vojašnici Cerklje ob Krki in OŠ Pišece. Ima 11,5 zaposlenih, od tega 8,5 strokovnih delavcev in 3 upravno tehnične delavce. V letu 2013 je razpolagala z 118.737 enotami gradiva in imela skupaj 4.645 članov, kar je predstavljalo 19,11% vseh prebivalcev občine.

V letu 2013 je beležila 148.791 obiskov ter 233.487 enot izposoje. Knjižnica izvaja tudi druge projekte, s katerimi dviguje izobrazbeno raven posameznikov, prispeva k večanju kakovosti življenja in krepi kulturno življenje v lokalnem okolju. Knjižnica Brežice svojim uporabnikom ponuja brezplačno uporabo računalnikov ter brezplačen dostop do spleta in elektronske pošte. (Poslovno poročilo Knjižnice Brežice 2013, 2014)

4.1.2. Javni interes na področju knjižnične dejavnosti v občini Brežice

Javni interes na področju knjižnične dejavnosti se kaže v nalogah in poslanstvih knjižnic. Temeljno poslanstvo splošnih knjižnic je postati središče za neomejeno dostopnost knjižničnega gradiva in informacij ter še povečati svojo aktivno vlogo pri vseživljenjskem razvijanju bralne kulture, demokratičnega mišljenja in visokih meril sodobne informatizirane družbe. Temu se pridružuje tudi njihova kulturna in socialno razvojna funkcija v smislu izenačevanja izobraževalnih, in formacijskih, socialnih in drugih zmožnosti prebivalcev države. Nadvse pomembna je tudi skrb za ohranjanje slovenske pisne kulturne in znanstvene dediščine. Za uresničevanje temeljnega poslanstva knjižnic skrbijo država in občine. (Resolucija)

Poslanstvo Knjižnice Brežice je postati središče za neomejeno dostopnost knjižničnega gradiva in informacij ter še povečati svojo aktivno vlogo pri vseživljenjskem učenju in razvijanju bralne kulture. Pri ponudbi virov in storitev bo sledila trendom razvoja sorodnih knjižnic v svetu in potrebam sodobnih uporabnikov knjižnic. Razširjenost novih tehnologij in s tem povezana sprememba navad in potreb prebivalstva namreč postavlja knjižnicam zelo močno zahtevo po ustrezni prilagoditvi tem spremembam in izboljšanju dosežene kakovosti. Sodobna, k uporabniku usmerjena splošna knjižnica je oblikovana kot prostor navdiha, učenja, srečevanj in druženj. Postaja pa tudi vse pomembnejši ponudnik kulturnih prireditev in oblik vseživljenjskega izobraževanja. (Resolucija)

Eden od strateških ciljev knjižnice je izboljšanje fizične dostopnosti storitev s širjenjem knjižnične mreže kolekcij premičnih zbirk po lokalnih skupnostih. Na lokaciji

v Brežicah pa je na starem delu knjižnice nujno potrebna energetska sanacija objekta.

Večjo in lažjo dostopnost do knjižničnih storitev bo dosegla z nabavo knjigomata za vračanje knjižničnega gradiva.

Knjižnica bo zasledovala cilj doseganja 25% včlanjenosti prebivalstva občine Brežice in 50% včlanjenosti mladih do 15. leta starosti. Cilj knjižnice je tudi promoviranje bralne kulture in podaljšanje odpiralnega časa. Razvijala bo tudi razne oblike sodelovanja in povezovanja z drugimi knjižnicami, šolami, vrtci, društvi, drugimi ustanovami in sredstvi javnega obveščanja v lokalni skupnosti in širšem območju.

Eden od ciljev je, da Knjižnica Brežice postane regijska knjižnica za področje Posavja. Glede na široko razvejanost izobraževalnih dejavnosti na vseh stopnjah (osnovnošolsko, srednješolsko, višješolsko, visokošolsko na I., II. in III. Stopnji) in za vse generacije, ter glede na to, da izpolnjuje potrebne prostorske pogoje, bo cilj možno realizirati, v kolikor bo Ministrstvo za kulturo omogočilo vzpostavitev regijske knjižnice tudi v Spodnje Posavski regiji.

Knjižnica bo še okrepila sodelovanje z vsemi izobraževalnimi institucijami v občini, prenašala strokovna znanja pri izvajanju knjižnične dejavnosti na šolah in nudila ustrezno strokovno pomoč. Krepila bo nakup literature, ki jo uporabljajo udeleženci v izobraževalnem procesu posameznih izobraževalnih institucij in krepila medknjižnično izposajo.

Eden od ciljev Knjižnice je okrepitev možnosti izposoje gradiva na novih lokacijah v občini, bodisi z ustanovitvijo novih enot knjižnice po KS, bodisi s potujočo knjižnico. Pri delu na posameznih lokacijah – enotah bo Knjižnica k delu pritegnila tudi prostovoljce – osebe, ki so pripravljene ob pokritju osnovnih materialnih stroškov, kot je prihod v enoto,... in izobraževanju za področje dela knjižnice, koristno porabiti svoj prsti čas (vključevanje upokojencev, dijakov,...).

Knjižnica bo krepila tudi projektno delo. Prevezela bo aktivno vlogo pri prijavah vsebinskih projektov na različne razpise, s tem pa ponujala prebivalcem nove vsebine, pa tudi nove zaposlitvene možnosti.

Eden od pomembnejših ciljev je okrepitev dela na področju domoznanstva. Knjižnica bo uredila domoznansko zbirko, v nadaljevanju pa skrbela za njeno stalno dopolnjevanje.

Prostorski cilji

1. Energetska sanacija starega dela Knjižnice.
2. Ureditev zunanjega atrija pred starim delom Knjižnice in parka med Knjižnico in Rokovo cerkvijo za izvajanje vsebin knjižnične in drugih izobraževalnih in kulturnih dejavnosti.
3. Nakup potrebne opreme za avtomatizacijo izposoje in vračila gradiva.
4. Trajnostno zagotavljanje ustreznega vzdrževanja in razvoja stavbe ter pogojev za opravljanje dejavnosti v njej.

Kadrovski cilji

1. Oblikovanje kolektiva kot skupnosti, ki svoje delo ne razmejuje po področjih, ampak jih vključuje v delo knjižnice kot interdisciplinarne ustanove, kar se kaže tudi v programih in projektih.
2. Spodbujanje kreativnosti in participacije ter novih pristopov, ki so odgovor na spremenjene potrebe uporabnikov knjižnice in spodbujajo kreativnost posameznikov in celotne ustanove.
3. Dopolnjevanje kadrovske strukture z dodatnimi strokovnjaki na področjih komuniciranja z javnostmi, promocije, trženja in projektnega dela ter vodenja projektov.
4. Okrepitev službe za ustrezno vzdrževanje in skrb za objekt knjižnice, Prosvetnega doma ter pripadajoče okolice.
5. Celovita skrb za izobraževanje in poklicno rast vseh zaposlenih.
6. Ustvarjanje in vzdrževanje dobre klime v kolektivu.
7. Zagotavljanje ustreznih orodij za delo: posodabljanje in nakup opreme in tehničnih pripomočkov (računalniški programi, računalniki, skenerji, DVD predvajalnik, projektor, ekrani na dotik, knjigomat,....

Programski cilji

1. Kakovostno izvajanje in nadgrajevanje javne službe, predvsem na področju komuniciranja, dodatnih programov in participacije.
2. Vzpostavljane strateških in razvojnih partnerstev za izvajanje inovativnih, trajnostnih in participativnih projektov za razvoj knjižnice.
3. Tesno sodelovanje z občino ustanoviteljico in sorodnimi ustanovami v Posavju in širše.
4. Kreiranje, prijavljanje in izvajanje raznovrstnih projektov s ciljem bogatenja programov, pridobivanja sredstev za programe, za kadre in za investicije.
5. Aktivno in razvijajoče se komuniciranje z različnimi javnostmi.

Čas izvedbe: 2015–2019.

Ocena finančnih sredstev: 423.000€ na leto, v okviru razpoložljivih sredstev

Odgovornost: Občina Brežice, Knjižnica Brežice

Kazalniki:

- delež včlanjenih prebivalcev v Knjižnico Brežice (2013: 19,11 %; do 2019: 20,5%)
- število projektno zaposlenih v knjižnici (2014: 1; 2019: 2);
- število obiskov (2013: 148.791; 2019: 150.800)
- večja dostopnost knjižnega gradiva za občane- širjenje knjižnične mreže (2013: 2 enoti; 2019: 4 enote)
- večja dostopnost knjižnega gradiva za občane- nabava knjigomata za vračanje gradiva (2013:0; 2019:1)
- znižanje fiksnih materialnih stroškov: energetska sanacija starega dela knjižnice do leta 2019
- vzpostavitev oz pridobitev statusa regijske knjižnice v Brežicah (do 2019)
- energetsko saniran starejši del knjižnice (do 2019)
- kadrovska okrepitev za ustrezno vzdrževanje prostora knjižnice in Doma kulture ter pripadajočega zunanega območja (do 2019)

4.2. VAROVANJE PREMIČNE KULTURNE DEDIŠČINE

Za varovanje premične kulturne dediščine v Občini Brežice in na območju Posavja je ustanovljen Posavski muzej Brežice.

4.2.1. Predstavitev Posavskega muzeja Brežice

Posavski muzej Brežice je medobčinski muzej, ki skrbi za varovanje premične dediščine Posavja in upravlja s spomenikom državnega pomena – gradom Brežice. Javno službo izvaja v naslednjih posavskih občinah: Brežice, Krško, Sevnica, Radeče in Kostanjevica na Krki.

Posavski muzej Brežice je pooblaščen za celostno varstvo premične kulturne dediščine Posavja. Njegovo poslanstvo je izvajanje muzejskih dejavnosti, opredeljenih kot javne službe na področju varstva premične kulturne dediščine na območju Posavja. S svojimi zbirkami predstavlja javnosti zgodovino oz. dediščino Posavja od pradavnine do danes. Deluje na področjih umetnostne zgodovine, umetnostne obrti in likovne umetnosti, zgodovine, arheologije, etnologije, konserviranja in restavriranja.

Njegovo poslanstvo je celovita muzejska dejavnost, ki obsega evidentiranje, zbiranje, raziskovanje, dokumentiranje, varovanje, izobraževanje in različne oblike predstavljanja vseh vrst materialne in duhovne kulturne dediščine, ki so jo od prve naselitve do danes ustvarili prebivalci na območju današnjega Posavja. V njej so prepleteni kulturni vplivi sosednjih pokrajin in držav ter enkratna ustvarjalnost, ki izvira iz etnične, nacionalne in verske raznolikosti, kakor se je oblikovala skozi stoletja v današnji čas.

Posavski muzej Brežice ima v gradu Brežice naslednje zbirke:

- arheološka zbirka;
- etnološka zbirka;
- zgodovinske zbirke:
 - zgodovinska zbirka Kmečki upori in reformacija;
 - zbirka o posavskih meščanih Bürger–mestjan–meščan;
 - zgodovinska zbirka novejše zgodovine Pod devetimi zastavami: Posavje 1900–1950;
- umetnostnozgodovinske zbirke:
 - Posvetna baročna dediščina Posavja;
 - Sledi sakralne dediščine Posavja 17. in 18. stoletja;
 - Galerija Alenke Gerlovič;
 - Spominska galerija Franja Stiplovška;
- Viteška dvorana in
- kapela sv. Križa ter stopnišče.

Leta 2011 je Posavski muzej Brežice v sodelovanju z JZ KŠTM Sevnica in avtorjem Rudijem Stoparjem odprl stalno zbirko na gradu Sevnica: »Ogled«, kjer je vključenih 27 del Rudija Stoparja.

Od 27. aprila 2014 ima muzej stalno zbirko tudi v prostorih Doma krajanov Sromlje. Zbirka Kozjanski partizanski odred dopolnjuje ponudbo kraja in Občine Brežice na samem kraju dogajanja med drugo svetovno vojno.

Prostori za opravljanje dejavnosti v gradu Brežice

Grad Brežice, kulturni spomenik državnega pomena (Odlok o razglasitvi Gradu in grajske kašče v Brežicah za kulturni spomenik državnega pomena- Uradni list RS, št. 81/99-3811, 22/2002-971), v lasti Občine Brežice, je v celotni sedež muzeja, vendar je zaradi neurejenosti prostorov zaseden le delno oziroma sta celotno pritličje in klet uporabna samo pogojno in za pogojne skladiščne prostore.

Preglednica 3: Prostori PMB in njihova namembnost ter velikost:

Namembnost	Število prostorov	Skupna velikost v m²
Stalne zbirke	30	1816
Galerija za občasne razstave	3	208
Mali avditorij	1	64
Depoji	11	448
Konservatorsko-restavratorska delavnica	2	87
Upravni in delovni prostori	9	170
Knjižnica	1	41
Garderobe, stopnišča, hodniki, sanitarije	16	634
Mizarska delavnica	1	47
Prostor za čistilko	1	11
Kurilnica	2	78
Skladišča	8	400
Skupaj	85	4004

V dislociranem, prav tako ne ravno ustreznem prostoru, v nekdanjem Dijaškem domu v Brežicah ima muzej v najemu 6 prostorov za dislociran začasni depo v velikosti 160m².

V skupno število niso vključeni podstrešje in kletni prostori ter okolica gradu.

Brežiški grad je bil zgrajen po požigu prejšnje zgradbe v vseslovenskem kmečkem upor, leta 1515 in je bil grajen skozi celotno 16. stoletje. Grad je lep primer utrjene renesančne grajske arhitekture na ravnini. Razglašen je za kulturni spomenik državnega pomena. Dvoramno stopnišče, kapela in Viteška dvorana so poslikani, slednja je največji in v celoti poslikan necerkveni prostor v Sloveniji in je edinstveni primer baročnega posvetnega stenskega slikarstva na Slovenskem. V tem reprezentančnem rezidenčnem gradu od leta 1949 s svojimi bogatimi zbirkami domuje Posavski muzej Brežice, ki je kompleksno urejen in predstavlja dediščino Posavja od najstarejših dni do danes.

Omenjeno leto je leto začetka reševanja kulturnega spomenika najvišje kategorije. Vendar pa z nastanitvijo muzeja v gradu ni bilo rešeno samo vprašanje predstavitve premičnih spomenikov naše bogate kulturne dediščine, temveč je bila poudarjena tudi skrb za zunanje in notranje vrednote mogočne grajske arhitekture.

Muzej je bil ustanovljen 26. junija 1949, ko je ustanoviteljske pravice in obveznosti financiranja prevzel Okrajni ljudski odbor Krško. Leta 1958 je prešel muzej iz pristojnosti Okrajnega ljudskega odbora Novo mesto v pristojnost Skupščine občine Brežice, ki je prevzela tako ustanoviteljske pravice kot obveznosti financiranja. Prvi statut muzeja je bil sprejet 26. junija 1958. V register muzejskih zbirk pri Svetu za kulturo in prosveto Ljudske republike Slovenije je bil vpisan 30. avgusta 1961. Po sprejetju Zakona o varstvu naravne in kulturne dediščine so v letu 1982 skupščine občin Brežice, Krško in Sevnica sprejele odločbe o ustanovitvi muzeja (Odločba o ustanovitvi Posavskega muzeja v Brežicah št. 022-9/82 z dne 21. 10. 1982 in Odločba o ustanovitvi Posavskega muzeja v Brežicah št. 022-15/82-1 z dne 3. 11.

1982). Na podlagi ZUJIK-a, so občinski sveti občin Brežic, Krško in Sevnica sprejeli Odlok o ustanovitvi Posavskega muzeja Brežice (Uradni list RS, št. 7/98 z dne 30. 1. 1998). Z Odlokom o spremembah in dopolnitvah Odloka o ustanovitvi javnega zavoda Posavski muzej Brežice (Uradni list RS, št. 68 z dne 7. 9. 2012) je ustanoviteljica muzeja postala še občina

Kostanjevica na Krki.

V muzeju je bilo v letu 2013 zaposlenih 12 oseb, od tega trije administrativno tehnični delavci ter devet strokovnih delavcev.

Gibanje obiskovalcev v obdobju 2009-2014

Muzej je ravno v tem obdobju posodobil način statistične obravnave obiskovalcev. Številke navedene v tabeli so povzete po sprejetih Letnih poročilih. Ker so podatki za leto 2014 že zbrani, so vključeni v tabelo.

Preglednica 4: Število obiskovalcev, povzeto po letnih poročilih

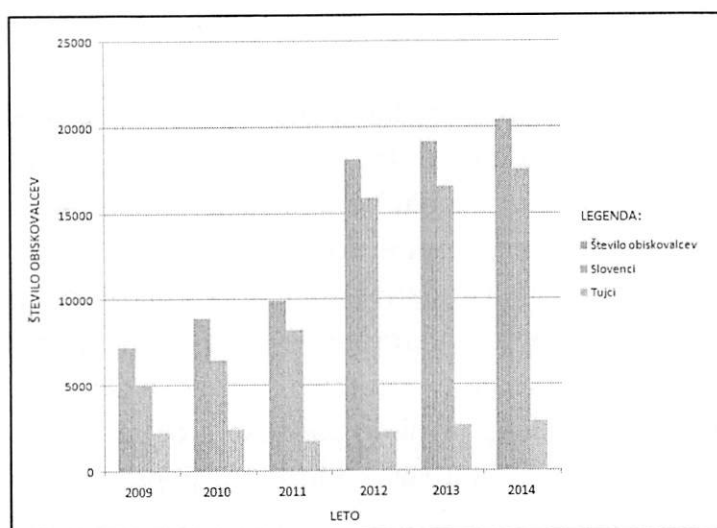
Leto	Število obiskovalcev	Državljeni RS	Tujci
2009	7259	4985	2274
2010	8940	6495	2445
2011	9966	8264	1702
2012	18138*	15886	2252
2013	19208	16567	2641
2014	20437	17548	2889

Obrazložitev:

*Od leta 2012 je muzej v podatke o obiskovalcev vključil tudi obiskovalce prireditel, poroke in druge dogodke. Za leta 2009 do 2011 so vštete samo prodane ali podarjene karte.

Leta 2012 je bilo samo muzejskih obiskovalcev 8722 (6470 domačih in 2252 tujih), leta 2013 pa 5399 domačih in 2641 tujih, skupaj 8.040. V letu 2014 je bilo muzejskih obiskovalcev 8058 (5228 domačih in 2830 tujcev).

9. februarja 2011 je Posavski muzej Brežice na gradu Sevnica v sodelovanju s KŠTM in avtorjem Rudijem Stoparjem postavil stalno zbirko »Ogled«, ki si jo je leta 2011 ogledalo 2497 obiskovalcev, leta 2012 5929 obiskovalcev in leta 2013 5584, kar so dodatni obiskovalci, ki niso vključeni v podatek o obiskovalcih v tabeli, kjer so navedeni samo obiskovalci gradu Brežice.

Graf 3: Gibanje števila obiskovalcev v Posavskem muzeju Brežice med leti 2009—2014

Najbolj pogosta ciljna publika, naraščanje in padanje ciljne publike
Muzej ni imel sprejetega strateškega načrta, prav tako ni imel oblikovane ciljne publike. Iz letnih poročil pa je mogoče razbrati, da sta bili najpomembnejši in najbolj pogosti ciljni publik:

- šolske skupine (osnovne in srednje šole), udeleženci učnih ur in delavnic;
- organizirane skupine odraslih.

Velik delež obiskovalcev pomenijo tudi obiskovalci prireditev in dogodkov drugih organizatorjev.

Preglednica 5: Število obiskovalcev po skupinah, pripravljena po letnih poročilih in po dodatnih dostopnih evidencah

Leto	Šolske skupine, št. skupin/št. obiskovalcev	Organizirane skupine, št. skupin/št. obiskovalcev	Posamezniki	Obiskovalci odprtij in prireditev muzeja, število prireditev/število obiskovalcev	Obiskovalci prireditev drugih organizatorjev, število prireditev/število obiskovalcev	Poroke, število / št. udeležencev	Skupaj
2009	93/2942	73/2367	4294	17/ 805	21/4355	26 / 858*	15621
2010	94/2759	69/2191	3990	13/671	17 /2206	20 /660*	12477
2011	93/2456	65/1643	3370	10/1391	11/536	23 / 570*	9966
2012	83/2035	112/2903	3406	12/1737	29/7253	26/804	18138
2013	72/1928	97/2684	4353	23/2788	33/6225	33/1230	19208
2014	58/1971	67/1542	4222	60/5151	34/5881	52/1670	20437

*do leta 2012 ni bil voden podatek o številu udeležencev na porokah, zato je število udeležencev na porokah podano na podlagi ocene povprečnega števila udeležencev porok

4.2.2. Javni interes na področju varovanja premične kulturne dediščine v Občini Brežice

Na področju varovanja premične kulturne dediščine bodo napor usmerjeni v realizacijo ukrepov, ki jih nalaga že Resolucija in sicer: oblikovanje kvalitetnih programov ozaveščanja o pomenu kulturne dediščine, prezentacija in popularizacija kulturne dediščine in zagotavljanje njene dostopnosti vsem skupinam obiskovalcev ter povečanje obsega kakovostnih pedagoških in andragoških programov v muzeju z upoštevanjem sodobnih pristopov interpretacije muzejskih zbirk in druge kulturne dediščine, vključno s predstavitvami vzorčnih vzdrževalnih ali obnovitvenih del. Posebna pozornost bo namenjena javni dostopnosti s poudarkom na izbranih ciljnih skupinah (otrok, mladostnikov in starejših). Muzej bo pripravil inovativne vsebine, ki bodo omogočale dostopnost do informacij o dediščini prek različnih medijev in spodbujale povečan obisk. Posebno pozornost bo namenil programom, ki uveljavljajo muzej kot prostor srečevanja, povezovanja in ustvarjalnosti, še posebej z nadgradnjo

posamičnih dogodkov v daljše tematske in časovne sklope. Ob spodbujanju sodelovanja med javnimi zavodi in nevladnimi organizacijami pri projektih interpretacije, prezentacije in popularizacije kulturne dediščine (kot so muzejske prireditve), je še posebej izpostavljeno najširše zagotavljanje dostopnosti do dediščine ter opremljanje muzeja s sodobnimi tehnologijami, ki omogočajo obiskovalcem samostojno raziskovanje in spoznavanje premične kulturne dediščine. Poudarek bo dan tudi razvijanju kulturnega turizma in s tem prepoznavnih turističnih destinacij, proizvodov in storitev, z namenom izrabe razvojnih potencialov kulturne dediščine in njenega aktivnega vključevanja v lokalni in trajnostni razvoj.

Dolgoročni cilji po področjih

Dolgoročni cilji izhajajo iz vizije zagotavljanja kakovostnega okolja in pogojev za razvoj in trajnostno delovanje Posavskega muzeja Brežice ter iz ciljev, ki so opredeljeni kot javni interes varstva kulturne dediščine. Le ta vključuje celovito delovanje na področju identificiranja dediščine, predstavljanja dediščine javnosti in razvijanja zavesti o njej, participacije javnosti, omogočanje dostopa do dediščine in do informacij o njej, vključevanje vedenja o njej v vzgojo, izobraževanje in usposabljanje na vseh ravneh, prepoznavanje potencialov za gospodarski, družbeni in trajnostni razvoj ter kontinuirano vključevanje v razvojne projekte na lokalni in nacionalni ravni. Temeljno je ohranjanje kulturne raznolikosti, ažurno in fleksibilno odzivanje ter oblikovanje muzejev in galerij v mrežo živahnih strokovnih ustanov (povzeto po Resoluciji). Vsaka ustanova oblikuje tudi svoje specifične cilje, ki so skladni z lokalnimi in nacionalnimi.

Prostorski cilji

1. Celostna prenova gradu in muzeja za potrebe razvoja muzejskih dejavnosti, predvsem na področju možnosti izvajanja tržnih dejavnosti in bogatenja ponudbe ter večje dostopnosti (dvigalo in programi). Prenova delov gradu, v katerih so že postavljene zbirke, a je prostor neustrezen in je obnova prostorov nujna oziroma predpogoj za prenovo stalnih zbirk, predvsem arheologije in etnologije. Prenova delov gradu, ki niso na voljo javnosti in so le delno in pogojno uporabni.
2. Oblikovanje in sprejem Načrta upravljanja spomenika.
3. Pridobitev prostorov za depoje izven matične hiše za že obstoječe zbirke in za prevzemanje arhivov arheoloških najdišč z območja delovanja muzeja.
4. Nadgradnja sistema elektronskega varovanja zbirk in depojev muzeja ter gradu.
5. Trajnostno zagotavljanje ustreznega vzdrževanja in razvoja stavbe ter pogojev za opravljanje dejavnosti v njej.

Kadrovski cilji

1. Oblikovanje kolektiva kot skupnosti, ki svoje delo ne razmejuje po področjih, ampak jih vključuje v delo muzeja kot interdisciplinarne ustanove, kar se kaže tudi v programih in projektih.
2. Spodbujanje kreativnosti in participacije ter novih pristopov, ki so odgovor na spremenjene potrebe občinstva in spodbujajo kreativnost posameznikov in celotne ustanove.
3. Zaposlitev knjižničarja za razvoj in vključitev interne strokovne knjižnice v knjižnično informacijski sistem Cobiss.
4. Dopolnjevanje kadrovske strukture z dodatnimi strokovnjaki na področjih komuniciranja z javnostmi, promocije, trženja in projektnega dela ter vodenja projektov.
5. Okrepitev službe za ustrezno vzdrževanje in skrb za grad Brežice.
6. Celovita skrb za izobraževanje in poklicno rast vseh zaposlenih.
7. Ustvarjanje in vzdrževanje dobre klime v kolektivu.
8. Zagotavljanje ustreznih orodij za delo: posodabljanje in nakup opreme in tehničnih pripomočkov (računalniški programi, računalniki, skenerji, naprave za avdio-vizualizacijo, ozvočenje, DVD predvajalnik, grafoskop, projektor, ekrani na dotik, (raz)vlažilci, klima naprave.

Programski cilji

1. Kakovostno izvajanje in nadgrajevanje javne službe, predvsem na področju komuniciranja, dodatnih programov in participacije.
2. Prenova stalnih zbirk in kreiranje kakovostnih občasnih razstav ter ob razstavnih programov.
3. Vzpostavljane strateških in razvojnih partnerstev za izvajanje inovativnih, trajnostnih in participativnih projektov za razvoj muzeja.
4. Tesno sodelovanje z občinami soustanoviteljicami in sorodnimi ustanovami v Posavju in širše.
5. Kreiranje, prijavljanje in izvajanje raznovrstnih projektov s ciljem bogatenja programov, pridobivanja sredstev za programe, za kadre in za investicije.
6. Razširitev tržne ponudbe, trženje v drugih sorodnih prodajnih mrežah.
7. Aktivno in razvijajoče se komuniciranje z različnimi javnostmi.
8. Prepoznavnost Posavskega muzeja Brežice kot »blagovne znamke« v regiji, državi in širše.

Čas izvedbe: 2015 – 2019

Ocena finančnih sredstev: 70.000€ - 100.000€ letno, v okviru razpoložljivih sredstev

Odgovornost: občina, Posavski muzej Brežice

Izpostavljeni kratkoročni cilji po posameznih področjih:

Cilj 1: Kakovostno in nemoteno izvajanje javne službe, skladno s podeljenim pooblastilom.

Cilj 2: Prenova gradu Brežice za potrebe razvoja Posavskega muzeja Brežice – priprava ustrezne vsebinske zasnove, določena raba po posameznih prostorih.

Cilj 3: Pridobivanje dodatnih prostorov za depoje

Cilj 4: Prenovljene programske vsebine in tesno sodelovanje z okoljem

Cilj 5: Prenova in razširitev stalnih zbirk oziroma postavitve v muzeju

Cilj 6: Zagotavljanje ustreznih kadrov za izvajanje nalog in razvoj

Kazalniki:

- Kakovostna izvedba letnih programov dela.
- Vzpostavljeno sodelovanje pri oblikovanju in izvajanju projektov ter aktivnosti.
- Pridobitev statusa pokrajinskega muzeja oziroma ustreznega statusa znotraj organiziranja muzejev.
- Povečanje števila obiskovalcev za 10 % (NPK predvideva 3 % na slovenski ravni).
- Povečanje števila programov muzeja za 30 %..
- Povečanje števila uporabnikov storitev muzej (KR delavnice, programi za različne publike, strokovne storitve, najemi, trgovina in sejmi ipd).
- Število partnerstev.
- Prenovljen grad.
- Povečane aktivnosti in kakovostno izvajanje javne službe.
- Povečano pridobivanje sredstev z boljšo infrastrukturo (najemi, spominki, kavarna, vinska klet ipd).
- Ustrezna skrb za dediščino v depojih.
- Povečano število programov in prireditev za 20 %.
- Povečano število obiskovalcev za 10 %.
- Število prostovoljcev, vsaj 5 novih na leto.
- Obnova ene stalne zbirke letno: 2016 - 2017
- Zaposlitve po letih.
- Število izobraževanj letno.
- Pridobitev projektov in projektnih zaposlitev.

4.3. VAROVANJE NEPREMIČNE KULTURNE DEDIŠČINE

4.3.1. Kulturni spomeniki na območju Občine Brežice

Kulturni spomeniki lokalnega pomena so območja ali objekti, ki imajo izjemno kulturno vrednost in predstavljajo vrhunske dosežke ustvarjalnosti nekega razvojnega obdobja na lokalnem nivoju. Vpisani so v Register nepremične kulturne dediščine in razglašeni z akti o razglasitvi, ki jih sprejme pristojni organ lokalne skupnosti in so objavljeni v Uradnem listu RS. Konservatorski načrti so najpomembnejši instrument varstva dediščine. Z njimi so določena merila za posege v kulturno dediščino ter pogoji uporabe, obseg posegov, potrebnih za novo rabo oziroma za sodoben način življenja, ter dopustne prilagoditve novim standardom in tehnologijam. Kulturne spomenike lokalnega pomena varuje strog varstveni režim, ki se nanaša na lastnosti, zaradi katerih je enota dediščine razglašena ali predlagana za razglasitev za kulturni spomenik lokalnega pomena in varuje spomenik kot celoto. Splošni varstveni režim za spomenike opredeljuje redno vzdrževanje, varovanje originalne namembnosti, za katero so bili zgrajeni oziroma novo funkcijo, ki bo ekonomsko opravičevala prenovo in bo hkrati upoštevala načelo zvestobe arhitektonskemu in zgodovinskemu značaju stavbe, varovanje in prenovo obstoječega oziroma vzpostavitev prvotnega stanja, v kolikor ta omogoča kontinuirano rabo objekta, opredeljuje dopustne spremembe zaradi prilagoditve novim predpisom, novim tehničnim, požarnim in drugim standardom, dostopnosti za invalide in podobno. Podrobni varstveni režim za vsak posamezni kulturni spomenik je opredeljen v aktu o razglasitvi. (<http://www.zvkds.si/>) Strokovne zasnove varstva kulturne dediščine za Občino Brežice je izdelal ZVKDS OE Novo mesto. Strokovne zasnove vključujejo enote dediščine, ki so evidentirane kot kulturna dediščina.

Preglednica 6: Kulturni spomeniki državnega pomena

1.	Grad Bizeljsko	Odlok (Ur.l. RS, št.: 81/99)	država
2.	Grad Pišece	Odlok (Ur.l. RS, št.: 81/99)	država
3.	Grajska kašča v Brežicah	Odlok (Ur.l. RS, št.: 81/99)	privat
4.	Grad Brežice	Odlok (Ur.l. RS, št.: 81/99)	občina

Preglednica 7: Kulturni spomeniki lokalnega pomena

1.	Mestno jedro Brežic	Odlok (Ur.l. SRS, št.: 42/88)	privat
2.	Območje Šentvid – Malence	Odlok (Ur.l. SRS, št.: 42/88)	privat
3.	Grajski kompleks Mokrice z varovanim območjem	Odlok (Ur.l. SRS, št.: 42/88, 50/98)	privat
4.	Spominsko obeležje Lastine pri Sromljah	Odlok (Ur.l. SRS, št.: 41/89)	privat

5.	Pleteršnikova domačija v Pišecah	Odlok (Ur.l. RS, št.: 53/96)	privat
6.	Cerkev Sv.Lovrenca na Bizeljskem	Odlok (Ur.l. RS, št.: 30/00)	privat
7.	Banova domačija v Artičah	Odlok (Ur.l. RS, št.: 19/03, 60/04)	privat
8.	Cerkev Žalostne Matere božje v Bušči vasi	Odlok (Ur.l. RS, št.: 19/03)	privat
9.	Šolska zidanica na Bizeljskem	Odlok (Ur.l. RS, št.: 19/03, 60/04)	občina
10.	Jelčičeva domačija - Janeževa gorca 56	Odlok (Ur.l. RS, št.: 60/04)	privat
11.	Cerkev sv.Mihaela v Pišecah z župniščem	Odlok (Ur.l. RS, št.: 85/04)	privat
12.	Cerkev sv.Petra na Stankovem	Odlok (Ur.l. RS, št.: 85/04)	privat
13.	Podružnična cerkev Sv.Križ na Cirkniku	Odlok (Ur.l. RS, št.: 81/05)	privat
14.	Podružnična cerkev Sv.Jakob na Ponikvah	Odlok (Ur.l. RS, št.: 81/05)	privat
15.	Kelharjev toplar (kozolec) – Bizeljsko	Odlok (Ur.l. RS, št.: 81/07)	privat
16.	Kelharjev hram – Bizeljsko	Odlok (Ur.l. RS, št.: 81/07 in 82/09)	privat
17.	Cerkev Marijinega vnebovzetja - Kapele	Odlok (Ur.l. RS, št.: 76/08)	privat
18.	Cerkev Sv. Vida na Janeževem vrhu – Bizeljsko	Odlok (Ur.l. RS, št.: 76/08)	privat
19.	Cerkev sv. Marije Magdalene – Orešje	Odlok (Ur.l. RS, št.: 76/08)	privat
20.	Cerkev sv. Duha – Dramlja	Odlok (Ur.l. RS, št.: 76/08)	privat
21.	Cerkev sv. Antona – Drenovec	Odlok (Ur.l. RS, št.: 76/08)	privat
22.	Cerkev sv. Andreja na Skalah – Dramlja	Odlok (Ur.l. RS, št.: 76/08)	privat
23.	Cerkev sv. Fabijana in Sebastijana - Mostec	Odlok (Ur.l. RS, št.: 76/08)	privat
24.	Cerkev Imena Marijinega – Dobova	Odlok (Ur.l. RS, št.: 76/08)	privat
25.	Spomenik padlim v 1. svetovni vojni – Dobova	Odlok (Ur.l. RS, št.: 76/08)	privat
26.	Cerkev sv. Vida - Čatež ob Savi	Odlok (Ur.l. RS, št.: 82/09)	privat
27.	Cerkev Sv.Martina na Vel.Malencah	Odlok (Ur.l. RS, št. 22/11)	privat
28.	Cerkev Sv.Duha v Mrzlavi vasi	Odlok (Ur.l. RS, št. 22/11)	privat
29.	Cerkev Sv.Jurija na Čatežu ob Savi	Odlok (Ur.l. RS, št. 22/11)	privat
30.	Cerkev Sv. Mohorja in Fortunata v Krški vasi	Odlok (Ur.l. RS, št. 22/11)	privat
31.	Cerkev Sv. Marka v Cerkljah ob Krki	Odlok (Ur.l. RS, št. 22/11)	privat
32.	Šola v Orešju na Bizeljskem	Odlok (Ur.l. RS, št. 22/11)	privat

Preglednica 8: Začasne razglasitve spomenikov lokalnega pomena

1.	Nagrobni spomenik grofov Mosconov	Odločba, 10.05.1993	privat
2.	Kosova domačija Križe 5	Odločba, 03.11.1993	privat
3.	Kovačičeva hiša v Drenovcu pri Bukovju	Sklep (Ur.l. RS, št.: 63/00)	privat
4.	Jurčkov mlin na Bizeljskem	Sklep (Ur.l. RS, št.: 38/01)	privat

4.3.2. Javni interes varovanja nepremične kulturne dediščine na območju Občine Brežice

Javni interes varstva nepremične kulturne dediščine (v nadaljevanju: NPK) je opredeljen v Zakonu o varstvu kulturne dediščine in obsega:

- identificiranje dediščine, njenih vrednot in vrednosti, njeno dokumentiranje, preučevanje in interpretiranje,
- ohranitev dediščine in preprečevanje škodljivih vplivov nanjo,
- omogočanje dostopa do dediščine ali do informacij o njej vsakomur, še posebej mladim, starejšim in invalidom,
- predstavljanje dediščine javnosti in razvijanje zavesti o njenih vrednotah,
- vključevanje vedenja o dediščini v vzgojo, izobraževanje in usposabljanje,
- celostno ohranjanje dediščine,
- spodbujanje kulturne raznolikosti s spoštovanjem različnosti dediščine in njenih interpretacij ter
- sodelovanje javnosti v zadevah varstva.

NPK vključuje tudi dostopnost do objektov, vzpostavitev učinkovitega sistema upravljanja spomenikov in izdelavo programa spodbujanja vzdrževanja stavbne dediščine.

Celostna prenova gradu Brežice v ocenjeni vrednosti 8.000.000 je vključena v Resolucijo v razdelku Evidentiranje investicij v občinsko javno kulturno infrastrukturo, ki presega lokalni pomen ter v kulturne spomenike v lasti občin.

Občina Brežice bo tudi v obdobju 2015 – 2019 pripravljala ustrezna gradiva za razglasitve objektov za kulturne spomenike lokalnega pomena oz. predloge za prenehanje statusa kulturnega spomenika lokalnega pomena, za katere bo ZVKDS – OE Novo mesto pripravila ustrezne obvezne elemente predlogov za razglasitev oz. prenehanje statusa nepremičnega kulturnega spomenika. V obdobju 2015 – 2019 bo izvedla vse potrebne aktivnosti za ureditev lastništva na Banovi domačiji v Artičah, da bi postal le-ta last Občine Brežice, noveliran pa bo tudi Odlok o razglasitvi mestnega jedra Brežice za kulturni spomenik lokalnega pomena, ki je zaradi bistvenih sprememb v mestu potreben temeljite spremembe. Na ZVKDS – OE Novo mesto bo posredovana pobuda za pripravo potrebnih novih obveznih elementov za razglasitev, kar bo podlaga za izpeljavo širše javne razprave pred pripravo sprememb sedaj veljavnega odloka. V sklopu mestnega jedra bo Občina Brežice v sklopu izgradnje hidroelektrarne Brežice načrtovala potrebno ureditev zahodne vedute mesta, v sklopu katere bo dan posebni poudarek obnovi obzidja in ureditvi prehodov iz mesta proti zahodu.

Občina uresničuje javno korist varstva kulturne dediščine tako, da izvaja določbe Zakona o varstvu kulturne dediščine. Občina Brežice na podlagi javnega razpisa

izvaja sofinanciranje programov na področju ohranjanja in vzdrževanja kulturnih spomenikov lokalnega pomena, ki niso v lasti Občine Brežice, prav tako pa zagotavlja sredstva za obnove in vzdrževanje spomenikov, katerih lastnica je. V obravnavanem obdobju je cilj ohranitev obsega financiranja lokalno pomembnih in najbolj ogroženih kulturnih spomenikov, razvijanje kulturnega turizma in s tem prepoznavnih turističnih destinacij, proizvodov in storitev, z namenom izrabe razvojnih potencialov kulturne dediščine in njenega aktivnega vključevanja v lokalni in trajnostni razvoj.

Posebna pozornost bo usmerjena v ohranjanje kulturnih spomenikov lokalnega in državnega pomena, ki so v lasti Občine Brežice. Za obnovo gradu Brežice, katerega lastnica je Občina Brežice, je bil izdelan projekt celovite prenove v letu 2002, projekt pa se zaradi svoje obsežnosti deli na več faz. Do leta 2013 sta bili izpeljani dve fazi celovite prenove. V letih 2006 – 2008 je bila izvedena prva faza, ki je zajemala statično sanacijo temeljev, hidrofobno izolacijo ter odvod meteornih vod z grajskega dvorišča in okolice celotnega gradu, v letih 2010 – 2012 pa je bila končana druga faza celovite prenove, ki je zajemala rekonstrukcijo vzhodnega trakta gradu vključno z izvedbo konservatorsko-restavratorskih del na stropnih poslikavah Viteške dvorane. V obdobju 2015 – 2019 je predvideno nadaljevanje prenove, glede na razpoložljiva sredstva, po naslednjem vrstnem redu:

- ureditev nove kotlovnice v JV stolpu, ureditev kletnih prostorov V trakta, ureditev recepcije za obiskovalce vključno z muzejsko trgovino, ureditev sanitarij za obiskovalce, dvigala, ter nekaj pomožnih prostorov v pritličju gradu za izvajanje različnih programov
- celovita rekonstrukcija S trakta gradu,
- celovita rekonstrukcija Z in J trakta gradu,
- ureditev grajskega dvorišča, po možnosti z nadkritjem za prireditve
- konservatorsko-restavratorska dela na stenskih poslikavah viteške dvorane, stopnišča in kapelice.

Osnova za nadaljevanje obnove bo priprava ustrezne vsebinske zasnove gradu in določitev rabe po posameznih prostorih, skladno s poglavjem 4.2.2.

Tudi v obdobju 2015 – 2019 bo Občina Brežice posebno skrb namenjala najmanj dvema spomenikoma lokalnega pomena, ki že sedaj predstavljata pomemben element v kulturnem turizmu – to sta Banova domačija (etnološki spomenik, preko katerega se sočasno promovira sadjarstvo tega področja) in Pleteršnikova domačija (etnološki in zgodovinski spomenik – rojstna hiša jezikoslovca Maksa Pleteršnika - v sklopu katerega potekajo pomembni jezikoslovni seminarji, simpoziji in prireditve, ki so pomembne za ohranjanje slovenskega jezika).

Posebna pozornost bo posvečena tudi obnovi vodovodnega stolpa v Brežicah in obnovi vsaj dela obzidja na vzhodni strani (ob ulici Pod obzidjem) ter poskusu

obnovitve pogovorov z lastnikom hiše Del Cot v Brežicah, za morebitno pridobitev lastništva ali upravljanja hiše na Cesti prvih borcev 23, ki skupaj s svojo neverjetno dobro ohranjeno notranjo opremo predstavlja eno redko ohranjenih meščanskih hiš z originalnim pohištvom od 18. stoletja dalje.

Čas izvedbe: 2015 – 2019 (odvisno od virov financiranja)

Ocena finančnih sredstev: 2.000.000 € letno, v okviru razpoložljivih sredstev oz. možnosti pridobivanja sredstev iz drugih virov (razpisi)

Odgovornost: občina, Posavski muzej Brežice, KS Artiče, KS Pišece, Društvo Maksa Pleteršnika Pišece, Društvo za oživitev mesta Brežice, lastniki spomenikov lokalnega pomena.

Kazalniki:

- Število obnovljenih in revitaliziranih kulturnih spomenikov, (sofinanciranih z evropskimi sredstvi); najmanj 1 do 2019,
- število na novo razglašeni spomenikov; najmanj 1 letno,
- izpeljava postopka za spremembo odloka o razglasitvi mestnega jedra Brežic, oz. sprejem novega odloka – do 2019,
- število pridobljenih lastništev na kulturnih spomenikih lokalnega pomena: 1 (Banova domačija),
- sofinanciranje vzdrževanja kulturnih spomenikov lokalnega pomena: 2/leto,
- sofinanciranje obnov kulturnih spomenikov lokalnega pomena: 1/leto,
- število kulturno-turističnih destinacij oziroma posebnih kulturno-turističnih proizvodov in storitev: najmanj 1 do 2019),
- ureditev dvorišča, recepcije, sanitarij in dvigala gradu Brežice,
- zaključek najmanj ene faze celovite prenove gradu – najmanj S trakt.

4.4. LJUBITELJSKA KULTURA V OBČINI BREŽICE

Strokovna organizacija, ki izvaja programe preglednega značaja in izobraževanja za področje ljubiteljske kulture je Javni sklad za kulturne dejavnosti Območna izpostava Brežice. Delovanje ljubiteljskih kulturnih društev v Občini Brežice spremlja in podpira Zveza kulturnih društev Brežice. Ljubiteljsko kulturo ustvarjajo občani, ki so organizirani v kulturnih društvih. V Občini Brežice aktivno deluje 27 kulturnih društev, ki izvajajo kar 64 različnih vsebinskih programov. Njihovo delo predstavlja pomemben prispevek k ohranjanju kulturne identitete Slovencev in so nepogrešljiv člen v kulturnem življenju in dogajanju v lokalnem okolju pa tudi širše. Ne gre prezreti, da je med društvi in njihovimi sekcijami kar precejšen delež takih, ki s svojimi kakovostnimi izvedbami segajo v sam vrh slovenske ljubiteljske kulture in

poleg doseganja zavidljivih rezultatov na tekmovanjih v domovini, posegajo po pomembnih priznanjih tudi v tujini. S tem so ambasadorji slovenske kulture v mednarodnem merilu. Povezovalno funkcijo med društvi predstavlja ZKD Brežice, v katero se vključujejo kulturna društva na nivoju občine. Po podatkih iz poročil o redni dejavnosti društev za leto 2014 je v delovanje vključenih 1.362 dejavnih članov. Vsa društva so vključena v Zvezo kulturnih društev Brežice. Preko zveze uresničujejo nekatere skupne cilje (kot npr. izobraževanje, nagrajevanje najbolj zaslužnih delavcev na področju kulture,...)

4. 4. 1. Predstavitev JSKD in območne izpostave Brežice

Osnovna naloga sklada je dajanje strokovne in organizacijske pomoči pomoči kulturnim društvom ter skrbeti za njihov uravnotežen razvoj.

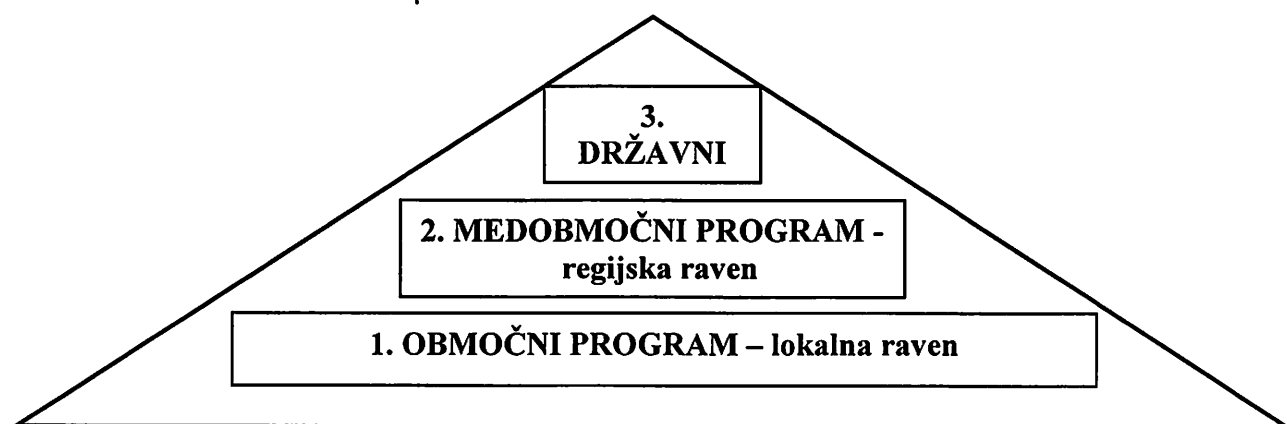
Bistveni komponenti temeljnega programa sta skrb za kulturna društva, njihov nastanek, delovanje in razvoj in piramidna organiziranost programa. Zasnova in organizacija prireditev in izobraževanj na treh nivojih s preglednimi srečanji in selekcijami omogoča društvom predstavitev delovanja (območna raven) ter primerjanje z drugimi društvi (medobmočna oz. regijska in državna raven).

Temeljni program obsega glasbeno dejavnost (vokalna, instrumentalna), gledališko in lutkovno, folklorno, filmsko, plesno, likovno (in fotografijo), literarno, intermedijsko in več zvrstno (društva in projekti, ki se povezujejo s turizmom, športom ...) dejavnost. Po posameznih OI so področja delovanja različno zastopana – glede na potrebe in možnosti posameznih območij. Naloga OI je nudenje strokovne podpore društvom na aktivnih področjih in zaznavanje potreb po izobraževanju in razvoju tistih dejavnosti, ki še niso razvite, oziroma so v manjšini. Strokovna služba na sedežu sklada pokriva vsa področja dejavnosti.

Poslanstvo JSKD Območne izpostave Brežice je, da vsem občanom zagotavlja kakovostne dobrine na področju kulture, ki so v današnjem času vse pomembnejše za osebno in družbeno življenje. V vseh krajevnih skupnostih pripravlja svoje prireditve ter skrbi, spremlja in spodbuja delovanje kulturnih društev in njihovih sekcij. Program, ki ga izvaja strokovna služba na sedežu in na OI JSKD po vsej Sloveniji, tudi OI Brežice, je zasnovan na treh medsebojno povezanih ravneh, ki se nadgrajujejo in dopolnjujejo: območne, medobmočne in državne.

Vsaka raven je sestavljena iz dveh osnovnih komponent: prireditev (koncerti, tekmovanja, razstave, literarni večeri ...) in izobraževanj (seminarske oblike, delavnice, kolonije ...).

Prireditve so namenjene predstavitvi, primerjavi in vrednotenju dosežkov ljubiteljskih kulturnih društev in skupin. Nastope spremljajo strokovnjaki za ustrezna področja, ki analizirajo predstavljeno delo in svetujejo metode dela. Hkrati izbirajo kvalitetne kandidate za udeležbo na prireditvah medobmočne oz. državne ravni.

Izobraževanje pokriva vsa področja ustvarjanja, vse socialne, starostne in izobrazbene skupine in je konkretno naravnano za pridobivanje neposrednih, praktičnih znanj. V okvir temeljnega programa JSKD sodi organizacija izobraževalnih oblik (seminarji, delavnice, tabori, praktične vaje) za strokovne vodje skupin in/ali člane skupin. Izobraževanje je temelj zagotavljanja kakovosti in napredka skupin in predpogoj za njihov uspešen razvoj. Z izobraževanjem udeleženci pridobivajo osnovno znanje iz specifičnih področij, za katere v večini primerov ne obstajajo šole ali druge oblike izobraževanja (folklor, sodobni ples) ali nadgrajujejo obstoječa znanja.

Izobraževanje JSKD je v številnih primerih kvalitetna nadgradnja šolskemu sistemu, ki ne zagotavlja v zadostni meri specifičnih znanj iz kulturno-umetniških področij. Kažejo se težnje po tesnejšem sodelovanju kulturnih in izobraževalnih institucij – od povezovanja med Ministrstvom za kulturo in Ministrstvom za šolstvo in šport do nižjih, operativnih ravni. JSKD vidi svoje mesto pri omenjenih medresorskih sodelovanjih predvsem pri pripravi izobraževanja za mentorje (vodje tako imenovanih *izbirnih vsebin*), na različnih kulturnih področjih (folklor, sodobni ples, intermedija....)

na osnovnih in srednjih šolah. Dodatna znanja iz kulturnih področij so z uvedbo devetletnega osnovnega šolanja še bolj pomembna in potrebna, učitelji in mentorji pa jih nimajo kje pridobivati in nadgrajevati. Eden od ciljev JSKD na tem področju je priprava vsebin za omenjene specifične vrste izobraževanj za mentorje in ponudba programa šolam.

STANJE V LETU 2014

JSKD OI Brežice je v letu 2014 izvedla 22 programov na območni ravni (organizacija in udeležba), 11 na regijski (organizacija in udeležba) in 10 na državni (organizacija in udeležba). Izbor na regijsko in državno raven dokazuje, da imamo v občini Brežice izvrstne ljubiteljske skupine in posamezne ustvarjalce.

V letu 2014 je bilo v obvezni/temeljni program izpostave vključenih 2700 posameznikov in 151 skupin na naslednjih področjih: vokalna glasba (46 skupin oz. 1016 pevcev), instrumentalna glasba (4 skupine oz. 126 instrumentalistov), gledališče (9 skupin oz. 173 posameznikov), folklorna dejavnost (45 skupin oz. 706 plesalcev, pevcev in godcev), ples (21 skupin oz. 208 plesalcev), likovna in fotografska dejavnost (309 posameznikov), literarna dejavnost (25 posameznikov).

Skupine iz občine Brežice, ki so se predstavile na državnem nivoju v letu 2014.

4.4.2. Javni interes na področju ljubiteljske kulture v Občini Brežice

V javni interes na področju ljubiteljske kulture sodi vsa kontinuirana, strokovno pripravljena in kvalitetno izvedena kulturna ustvarjalnost in poustvarjalnost, še posebej ohranjanje nesnovne kulturne dediščine ter mednarodno sodelovanje in povezovanje, strokovna srečanja in pregledi nastalih dosežkov, kulturna vzgoja in

izobraževanje širokega kroga ljubiteljskih in bodočih profesionalnih kulturnih ustvarjalcev ter mentorjev, društvena dejavnost, ki spodbuja zanimanje za kulturo in kultivira svoje okolje. (Rezolucija).

Za uresničevanje javnega interesa na področju ljubiteljske kulture skrbi lokalna skupnosti in Republika Slovenija prek JSKD.

Skrb za kulturna društva v najširšem pomenu te besede je primarna in najpomembnejša naloga lokalne skupnosti tudi v prihodnjem obdobju, na nivoju države pa to nalogo je in bo izvaja OI JSKD. S svojimi enotami JSKD v lokalnem okolju predstavlja nepogrešljivo vez pri izvajanju skrbi za ljubiteljsko kulturo. Zaradi navedenega bo Občina Brežice še naprej podpira delovanje območne enote sklada, saj z zagotavljanjem ustreznih prostorov pa tudi delom sredstev za materialne stroške in kader, uresničuje temeljno poslanstvo na področju ljubiteljske kulture. OI JSKD bo v celoti izpolnjevala osnovne naloge na področju ljubiteljske kulture s tem pa ustvarjala stimulatивно okolje za razvoj društvene in ljubiteljske kulture ter kvalitetno delo ustvarjalcev in poustvarjalcev. Naloge, ki jih bo izvajala OI JSKD v letih 2015 – 2019 so:

- letni programski posveti za kulturna društva, predvidoma na začetku vsake nove sezone,
- posredovanje informacij glede izobraževanj, prireditev, revij, razpisov, pozivov in drugih podatkov (bistvena sta način in pravočasnost obveščanja),
- pomoč društvom pri prijavljanju na razpise/pozive za sofinanciranje na lokalnem, državnem in mednarodnem nivoju,
- organiziranje izobraževanj za potrebe društev - za člane in strokovne vodje (praktična izobraževanja, ki so neposreden odziv na potrebe društev),
- pomoč pri organizaciji samostojnih prireditev kulturnih društev (spodbujanje lastnih projektov kulturnih društev),
- pomoč pri izpeljavi večjih projektov/festivalov, kjer je glavni organizator kulturno društvo,
- pomoč pri promociji dejavnosti kulturnih društev,
- iskanje strokovnih mentorjev za kulturna društva in mladih perspektivnih članov,
- redno spremljanje dela in napredka kulturnih društev (obiski vaj in/ali produkcijskih predstavitev, letna poročila društev),
- spremljanje potreb po izobraževanju članov in vodij / mentorjev društev,

V obravnavanem obdobju je v občini Brežice cilj najmanj ohranitev obsega ljubiteljske kulturne dejavnosti, ob tem pa nadaljnje izboljšanje kvalitete in prepoznavnosti produkcije na področju ljubiteljske kulture.

Cilj v tem obdobju so tudi:

Cilj 1.: Vzpostavljanje ustreznih prostorskih in materialnih pogojev za delo ustvarjalcev na področju ljubiteljske kulturne dejavnosti in s tem spodbujati občane k aktivnemu vključevanju v delo društev, s tem pa tudi ohranjati kulturno identiteto naroda.

Cilj 2: Omogočati udeležbo in organizacijo izobraževalnih programov za mentorje in izvajalce z vseh področij dela ljubiteljskih kulturnih društev.

Cilj 3: Pomoč društvom pri prijavih na različnih razpisih za EU sredstva ali participacija v obliki partnerstva v projektih.

Cilj 4: Vzpodbujanje organizacije samostojnih kulturnih prireditev.

Cilj 5: Vzpodbujanje in pomoč pri organizaciji večjih projektov, prireditev in festivalov.

Cilj 6: Vzpodbujanje strokovnega razvoja mentorjev in mladih perspektivnih članov.

Čas izvedbe: 2015 – 2019

Ocena finančnih sredstev: 110.000€ letno, v okviru razpoložljivih sredstev za redne programe kulturnih društev, 10.000 EUR za pomoč pri izvedbi drugih programov na področju kulture – nakupu instrumentov, izdaji publikacij, nakupu obleke,... in 1.000.000€ do leta 2019 za izboljšanje prostorskih pogojev za izvajanje programov društev s področja ljubiteljske kulture.

Odgovornost: Občina Brežice, JSKD OI Brežice, ZKD Brežice, krajevne skupnosti

Kazalniki:

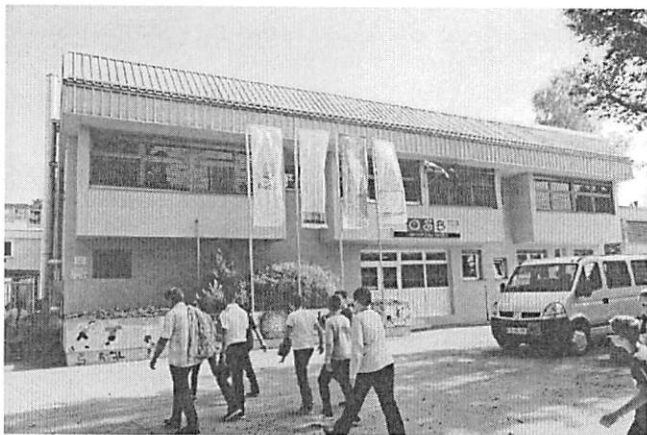
- število obnovljenih objektov za delovanje društev s področja ljubiteljske kulture: 2 objekta do leta 2019,
- ohranjanje in razvoj pestrosti, vsebin in kvalitete kulturnih programov,
- ohranjanje in razvoj kvalitete izvajalcev kulturnih programov,
- ohranjanje, povezovanje subjektov na področju kulture,
- izvajanje vseslovenskega projekta Teden ljubiteljske kulture,
- izvajanje mednarodnega folklornega festivala Slofolk
- ustrezni prostorski in materialni pogoji in kadrovske pogoji za strokovno pomoč pri delu društev preko OI JSKD.

4.5. KULTURNO UMETNOSTNA VZGOJA ZA PREDŠOLSKE IN OSNOVNOŠOLSKE OTROKE, SREDNJEŠOLSKO MLADINO TER KULTURNI PROGRAMI ZA ODRASLE

Nacionalne smernice za kulturno umetnostno vzgojo (2009) navajajo, da otrokom in mladini strokovnjaki s področja šolstva, kulture in umetnosti omogočajo spoznavati različna področja kulture: glasbeno in likovno umetnost, gledališče, film, ples, kulturno dediščino in bralno kulturo. K ustvarjalnosti v izražanju, spremljanju kulturnih dejavnosti in aktivnem vključevanju vanje jih spodbujajo z raznimi didaktičnimi pristopi. Tako navajajo otroke na vrednotenje kulture in umetnosti ter razvijajo njihovo zmožnost kritičnega presojanja. Pri tem je nujno, da se vzgojitelji in učitelji povezujejo tako med seboj, kakor tudi z zunanjimi izvajalci in ustvarjalci ter kulturno umetnostno vzgojo načrtno vključujejo v dejavnosti v vrtcih in šolah. (<http://www.kulturnibazar.si/kulturna-vzgoja-gradiva/nacionalni-in-mednarodni-strateski-dokumenti/>).

Že v vrtcih se spoznavanje kulture in umetnosti izvaja s kurikulumom, pa tudi z zunanjimi izvajalci (npr. predstave za otroke, lutkovne igrice in podobno). Bralno kulturo razvijajo in spoznavajo skozi projekt »Bralna značka«.

Osnovna šola Brežice je v letu 2013 pridobila naziv »najbolj kulturna šola v letu 2013«, saj imajo na tej šoli kar 26 redno delujočih kulturno ustvarjalnih zasedb. Vsak učenec je vključen v kakšno obliko kulturnega ustvarjanja, od glasbe, gledališča, folklore, plesa, likovnih, literarnih in lutkovnih dejavnosti in ohranjanja kulturne dediščine. Za svoje delo na tem področju so pridobili vrsto priznanj in nagrad. Tudi ostale osnovne šole in obe srednji šoli (Gimnazija Brežice Etrš Brežice) so v svoje programe vključile mnoge oblike kulturnega ustvarjanja ter na ta način približale kulturo in umetnost svojim učencem.

Posebej pomembno mesto ima v občini Glasbena šola Brežice, saj predstavlja temelj osnovnega glasbenega izobraževanja, ki je pomemben tako za pridobivanje profesionalnega kadra na področju glasbene umetnosti, še bolj pa zaradi ustvarjanja baze prebivalstva, ki v nadaljnjem življenju s svojim vključevanjem v delovanje

različnih ljubiteljskih kulturnih društev prispeva k dvigovanju nivoja njihovih produktov in ohranjanju kulture naroda. Ne zanemarljiv je tudi prispevek Glasbene šole k obsegu kulturne ponudbe na lokalnem nivoju z lastno produkcijo.

H kulturni ponudbi na lokalnem nivoju dajejo pomemben prispevek tudi Zavod za podjetništvo, turizem in mladino Brežice, Knjižnica Brežice, JSKD Brežice, Posavski muzej Brežice ter Zavod ARS Ramovš iz Ljubljane. Vsi so pomembni organizatorji različnih kulturnih dogodkov v občini, kar je bistvenega pomena za prebivalce občine. Vedno večji pomen pa imajo tudi dogodki v kulturnem turizmu občine, kakor tudi v popestritvi ponudbe za turiste, ki sicer pridejo v občino iz drugih razlogov (Terme Čatež, Terme Dobova,...)

4.5.1. Javni interes na področju kulturno umetnostne vzgoje za predšolske in osnovnošolske otroke, srednješolske mladine ter kulturnih programov za odrasle v Občini Brežice

Javni interes na področju kulturno umetnostne vzgoje za predšolske in osnovnošolske otroke v Občini Brežice se bo uresničeval preko vključevanja kulturno-umetnostnih vsebin v programe obšolskih dejavnosti, ustrezno izobraževanje učiteljev oziroma mentorjev za izvajanje teh dejavnosti ter izboljševanje pogojev za ustvarjalnost mladih na vseh kulturno-umetniških področjih, kar je bistvenega pomena za ambiciozno in dobro motivirano kulturno vzgojo skozi zagotovitev vsem otrokom in mladim v okviru šolskih, obšolskih in izven šolskim dejavnosti spoznavanje raznih področij kulture. Gre za oblikovanje skupnih projektov z ustanovami s področja šolstva za povečanje kakovostnih projektov kulturno umetnostne vzgoje za otroke in mladino ter ohranjanje in dvig kakovosti obšolskih kulturnih dejavnosti z ustreznim izobraževanjem mentorjev prek projekta »Kulturna šola« in drugimi izobraževalnimi oblikami.

Kulturno-umetnostna vzgoja se po vsebini in poslanstvu pojavlja na presečišču kulturnega in vzgojno-izobraževalnega sektorja. Zaradi njenih prepoznavnih učinkov in celosten razvoj posameznika ter lokalne skupnosti kot celote je pomembno njeno umeščanje v vsa področja človekovega bivanja ter v vsa obdobja posameznikovega življenja, zato je njeno izvajanje naloga in odgovornost tudi drugih resorjev (sociala,

zdravje, turizem, gospodarstvo, itd.). Posebno pozornost se namenja tudi različnim družbenim skupinam in subkulturam, ki tako ali drugače vključujejo različne kulturne dejavnosti.

Kulturno-umetnostna vzgoja je temeljna pravica posameznika, zato v javni interes na tem področju sodi tako vzgoja in izobraževanje o umetnosti in kulturi kot tudi izražanje lastne ustvarjalnosti. V interesu občine je skrb za kakovostne kulturno - vzgojne programe in projekte na vseh področjih kulture, omogočanje čim širšega dostopa do teh programov in projektov ter povezovanje med vzgojno-izobraževalnimi, socialnovarstvenimi in kulturnimi ustanovami.

Razvijati je potrebno tudi sodelovanje in skupne projekte z drugimi organizacijami in društvi s področja kulture. Vsem organizatorjem kulturnih prireditev bo potrebno še naprej zagotavljati materialne, kadrovske in prostorske pogoje za izvedbo najrazličnejših kulturnih dogodkov v okolju, še posebej pa stimulirati morebitno oblikovanje turističnega produkta, ki bo pritegnil v občino »kulturne« turiste, kot na primer – teden stare glasbe v poletnih Brežicah, pet dni v gradovih Posavja in podobno.

Cilj 1: Medgeneracijsko središče za ustvarjanje nove skupne medgeneracijske kulture, v katerih se generacije pri izvedbi kulturnih programov med seboj povežejo , ustvarijo medgeneracijski kulturni festival in prostovoljno delo v javnih ustanovah kot npr. kulturni mediatorji.

Cilj 2: Zagotoviti pogoje za krepitev participacije mladih v kulturi s spodbujanjem uporabe že obstoječe in nove infrastrukture na področju kulture in vključevanjem mladih v strateško načrtovanje na področju mladih.

Cilj 3: Otroški gledališki abonma nadgraditi z novimi lastnimi »animacijskimi« predstavami za otroke v vsaj 1 tujem jeziku

Cilj 4: Gledališki abonma za odrasle nadgraditi še z drugimi vsebinami, kot npr. abonma klasične glasbe, organizacijo obiskov koncertov v centrih.

Čas izvedbe: 2015 – 2019

Ocena in vir finančnih sredstev: v okviru razpoložljivih sredstev

Odgovornost: občina, javni zavodi, nevladne organizacije, OI JSKD

Kazalniki:

- število vključenih partnerjev v sistem medgeneracijskega središča,
- število izvedenih programov,
- število udeležencev v sistemu medgeneracijskega središča,
- število obiskovalcev,
- število mladih, ki ustvarjajo v prostorih namenjenih za kulturno ustvarjanje,
- število predstav v tujem jeziku
- število novih abonmajev in obiskov predstav v drugih krajih

4.5.2. Kulturni turizem

Zaradi svoje središčne lokacije so Brežice idealen prostor za spoznavanje Slovenije, poslovna srečanja in izbrane dogodke. S turizmom v občini še ni izkoriščen potencial za rast. Povpraševanje po kulturnem turizmu je v porastu in se postopoma razvija. Turista naj se še bolj vključi v ustvarjanje, učenje, okušanje, ipd. Iščejo se zanimivi prostori in prizorišča, raste pomen zgodb, medkulturnih povezav ter iskanje avtentičnosti nekega prostora kot nasprotje globalnemu in ne razlikovalnemu. Vlaganje v kulturni turizem, v povezavi z drugimi oblikami turizma, pomeni vlaganje v gospodarski razvoj Brežic.

Zavod za podjetništvo, turizem in mladino Brežice v občini Brežice (ZPTM) deluje na tem področju kot profesionalna institucija, ki jo je ustanovila Občina Brežice.

Dejavnost zavoda je raziskovanje in analiziranje trga na področju turizma, oblikovanje celovite turistične ponudbe na območju občine Brežice, koordiniranje subjektov na področju turizma in drugih subjektov ter vodenje registra turističnih aktivnosti, informacijska turistična dejavnost, spodbujanje razvoja celovitih turističnih proizvodov turističnega območja, trženje celovite turistične ponudbe na ravni turističnega območja, razvoj in vzdrževanje skupne turistične infrastrukture, razvoj in vzdrževanje javnih površin namenjenih turistom, organizacija in izvajanje ter koordinacija prireditev, ozaveščanje in spodbujanje lokalnega prebivalstva za pozitiven odnos do turizma, izvajanje lokalne turistične vodniške službe, upravljanje z nepremičninami in premičninami in druge storitve, ki jih v turističnem območju brezplačno nudijo turistom. Zavod opravlja tudi vse druge posle, ki so potrebni za njegov obstoj in za opravljanje dejavnosti.

Vizija je, da Brežice postanejo prepoznavna turistična destinacija in obvezen enodnevni cilj za tuje turiste, ki bivajo v Brežicah ter eno od petih najbolj obiskanih turistično zgodovinskih mest Slovenije.

Brežice morajo navduševati z izjemnimi podobami in ambienti mesta, s kakovostnimi dogodki čez vse leto, pristnimi srečanji z domačini, velikimi imeni preteklosti ter s podoživljanjem zgodovine Brežic.

Cilj 1: Večja prepoznavnost »brežiške« kulture v slovenskem in mednarodnem prostoru s tematsko povezavo točk z najlepšimi pogledi na Brežice, vključitvijo zgodovinske in arheološke dediščine ter večjih dogodkov, kot so Festival Brežice, Brežice, moje mesto, Brežice, moje praznično mesto, Poletje v mestu, Poletje v parku,...

Cilj 2: Projektno opredeliti razvoj manjkajoče ponudbe za turistične produkte, ki izhajajo iz znanih imen in kulturne dediščine Brežic ob sodelovanju lokalnega gospodarstva, posameznikov in javnih zavodov s tega področja dela.

Cilj 3: Povezovanje kulturnih izvajalcev pri izvedbi dogodkov z vzpodbujanjem strokovnega, organizacijskega in trženjskega sodelovanja med zavodi, gospodarstvom, društvu, ...

Cilj 4: Oživljanje starega mestnega jedra Brežic s kulturnimi vsebinami z nadgradnjo portala Discover Brežice, promocijskimi aktivnostmi in sodelovanjem zavodov, nevladnih organizacij, podjetnikov,...

Čas izvedbe: 2015 -2019

Ocena in vir finančnih sredstev: v okviru razpoložljivih sredstev

Odgovornost: ZPTM, drugi javni zavodi, nevladne organizacije, gostinci in trgovci starega mestnega jedra,

Kazalniki:

- število obiskovalcev: 2016 10% več kot obiskovalcev kot v letu 2015, 2016-2019 dodatno 30% obiskovalcev več,
- število dogodkov: 2016 5% več kot dogodkov kot v letu 2015, 2016-2019 dodatno 10% več dogodkov.
- število dogodkov v skupni organizaciji,
- število obiskovalcev.
- število obiskovalcev v starem mestnem jedru: 2016 10% več kot v letu 2015; do 2019 30% več prireditev kot leta 2015,
- število dogodkov, ki so organizirani v sodelovanju različnih organizatorjev: do 2019 30% več dogodkov v sodelovanju kot leta 2015,
- število dogodkov, ki jih bo sofinancirala Občina brežice preko javnih razpisov: do 2019 10% več sofinanciranih dogodkov kot leta 2015.

4.6. JAVNA INFRASTRUKTURA NA PODROČJU KULTURE V OBČINI BREŽICE

Javno infrastrukturo na področju kulture sestavljajo nepremičnine in oprema, ki so v javni lasti in so namenjene kulturi.

Sklep o tem, katere nepremičnine in oprema so namenjene kulturi, je Občina Brežice sprejela leta 1997. Namen razglasitve nepremičnin in opreme za javno infrastrukturo na področju kulture je zagotovitev in ohranitev namembnosti prostorov ter ohranitev prostorov in opreme za izvajanje kulturne dejavnosti. Nepremičnina se zaznamuje v zemljiški knjigi kot javna kulturna infrastruktura. Status nepremičnine kot javne infrastrukture za kulturo, po določbah Zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo pomeni, da je nepremičnina na voljo za izvajanje kulturnih dejavnosti v javnem interesu.

Javno kulturno infrastrukturo se daje v upravljanje ali v uporabo izvajalcem kulturnih dejavnosti brezplačno pod pogojem, da prevzamejo obveznost rednega tekočega vzdrževanja. V kolikor občina tako nepremičnino proda ali spremeni namembnost, mora iztržek nameniti za druge nepremičnine za kulturo.

Občina Brežice je s Sklepom o določitvi javne infrastrukture na področju kulture v Občini Brežice (Uradni list št. 17/97 in 100/08), določila naslednje nepremičnine za javno infrastrukturo na področju kulture:

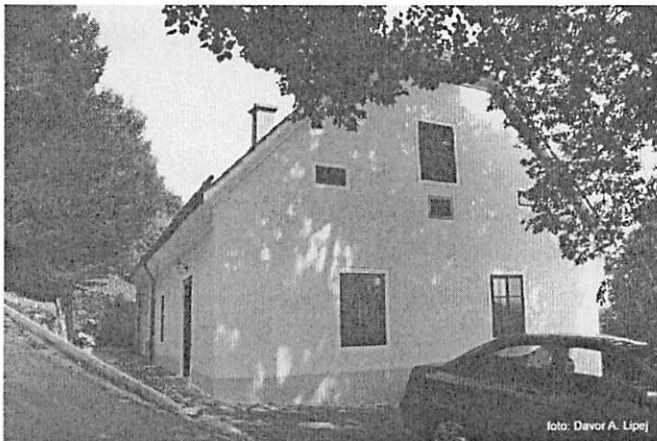
1. Bivši dom JLA, v lasti Občine Brežice, parcele 1236-stavba v izmeri 649m² , 1237/1-stavba v izmeri 643m², brez prostorov športne dvorane in njenih spremljajočih prostorov.

2. Grad Brežice, družbena lastnina v upravljanju Posavskega Muzeja Brežice, parc. št. 1256 – poslovna stavba v izmeri 2712 m², parc. št. 1257 – dvorišče in stavba v skupni izmeri 1003 m² in parc. št. 1261 – pot v izmeri 101 m², vse vpisano pri zkv. št. 468, k.o. Brežice.
3. Stavba Glasbene šole Brežice, družbena lastnina v upravljanju Glasbene šole, parc. št. 579 – dvorišče in stavba v skupni izmeri 551 m², zkv. št. 363, k.o. Brežice.
4. Sveti Vid – Arheološko območje Sv. Vida – Malence, parc. št. 131/16, zkv. št. 1069, k.o. Čatež, gozd v izmeri 13792 m² – družbena lastnina v upravljanju Kmetijske zadruge Brežice.
5. Grad Pišce, družbena lastnina, parc. št. 152 – stavbišče v izmeri 14900 m², zkv. št. 209, k.o. Pavlova vas – v delu, ki služi za kulturne prireditve.
6. Večnamenski dom v Pišecah, družbena lastnina, imetnik pravice uporabe Občina Brežice – parc. št. 13 – travnik v izmeri 1474 m² in parc. št. 12/2 – njiva v izmeri 406 m².
7. Gasilski in prosvetni dom Cerklje, družbena lastnina v upravljanju Gasilskega društva Cerklje – parc. št. 26 – stavbišče v izmeri 581 m², zkv. št. 1078, k.o. Cerklje – v delu, ki služi za kulturne prireditve.
8. Prosvetni dom Velika Dolina – družbena lastnina – parc. št. 497/1 – travnik in posl. stavba v skupni izmeri 1453 m², zkv. št. 1269, k.o. Velika Dolina.
9. Prosvetni dom Artiče – družbena lastnina – parc. št. 41 – travnik v izmeri 2621 m² in parc. št. 157 – stavbišče v izmeri 399 m², zkv. št. 144, k.o. Artiče.
10. Prosvetni dom Globoko – družbena lastnina v upravljanju Krajevne skupnosti Globoko – parc. št. 51/1 – pašnik v izmeri 1620 m², parc. št. 51/2 – nerodovitno – v izmeri 1518 m² in parc. št. 108 – stavbišče v izmeri 625 m², zkv. št. 289, k.o. Globoko – v delu, ki služi za kulturne prireditve, kar bo opredeljeno v načrtu obnove dela prosvetnega doma.
11. Prosvetni dom Brežice – družbena lastnina (do 82/100 dela) v upravljanju Zavoda za kulturo, parc. št. 129 – travnik in dvorišče v skupni 557 m², parc. št. 130 – zelenica v izmeri 688 m², parc. št. 131 – zelenica v izmeri 1018 m², parc. št. 132 – parkirišče v izmeri 402 m², zkv. št. 574 in parc. št. 128 – stanovanjska stavba v izmeri 845 m², zkv. št. 925, vse k.o. Brežice.
12. Stara šola Čatež ob Savi, parc. št. 101/1, št. ZKV 144, k.o. Čatež, družbena lastnina – imetnik pravice uporabe Krajevna skupnost Čatež ob Savi.
13. Grajski kompleks Mokrice, nepremičnine vpisane v ZKV št. 1332, k.o. Velika Dolina, družbena lastnina – imetnik pravice uporabe Terme Čatež d.d.
14. Grad Bizeljsko, parc. št. 2, k.o. Orešje, družbena lastnina – imetnik pravice uporabe Kulturna skupnost Brežice.

Glavne naloge in cilji, na področju javne infrastrukture na področju kulture so:

Cilj 1: Sprejem novega sklepa o razglasitvi nepremičnin in opreme za javno infrastrukturo na področju kulture v Občini Brežice

Obstoječi sklep je zastarel tako po navedbi objektov, ki so bili razglašeni za javno infrastrukturo na področju kulture, kakor tudi po zapisu lastništva na razglašanih objektih. Nekatere objekte bo, glede na dejansko situacijo na terenu, potrebno izločiti, nekatere objekte dodati, pri vseh pa urediti zapis o lastništvu objektov. Med objekte, ki jih bo potrebno izvzeti iz sklepa ali pa spremeniti naziv objekta oz. parcelne številke, sodijo: bivši dom JLA, stavba Glasbene šole Brežice, sv. Vid, arheološko območje Sv. Vida – Malence, grad Pišece, grajski kompleks Mokrice, grad Bizeljsko. Med objekte, ki bi jih bilo smiselno vključiti v razglasitev pa sodijo: Banova domačija v Artičah in Pleteršnikova domačija v Pišecah, v kolikor bosta postali last Občine Brežice, večnamenski dom Bizeljsko, Kapele in Sromlje, ..., torej objekte, ki so vsaj v delu namenjeni tudi delovanju društev s področja ljubiteljske kulturne dejavnosti in izvedbi drugih kulturnih prireditev. V času od sprejema sedaj veljavnega sklepa se je spremenila tudi zakonodaja, ki določa način in pristojnosti pri razglasitvi objektov za javno kulturno infrastrukturo. Namen razglasitve nepremičnine za javno infrastrukturo na področju kulture je predvsem zagotovitev trajne namembnosti prostorov ter ohranitev prostorov za izvajanje kulturne dejavnosti. V pripravo novega sklepa o razglasitvi javne kulturne infrastrukture v Občini Brežice bodo vključene vse krajevne skupnosti in strokovna javnost s tega področja. Sklep sprejme Občinski svet Občine Brežice.

Čas izvedbe: 2015 - 2016

Ocena finančnih sredstev: brez finančnih obveznosti

Odgovornost: Občina Brežice

Kazalniki:

1. Pridobitev potrebne podlage za izvajanje ukrepov na področju vzdrževanja in upravljanja javne kulturne infrastrukture.
2. Sklenitev pogodb o upravljanju objektov razglašeni za javno kulturno infrastrukturo na območju Občine Brežice oz. določitev načina upravljanja z objekti.

Cilj 2: Investicije v javno infrastrukturo na področju kulture v Občini Brežice

Temeljni cilj na področju javne kulturne infrastrukture, ki je v lasti Občine Brežice, je zagotoviti kakovostne infrastrukturne pogoje za vse zvrsti umetniškega ustvarjanja in izboljšati dostopnost kakovostnih kulturnih dobrin in storitev čim širšemu občinstvu. Za zagotavljanje navedenega cilja bo potrebno v prihodnjih letih izvajati vlaganja v rekonstrukcije, dograditve, nakup opreme, investicijsko vzdrževalna dela, kakor tudi energetske sanacije v vseh objektih, ki so, oziroma bodo opredeljeni v sklepu o razglasitvi nepremičnin in opreme za javno infrastrukturo na področju kulture v Občini Brežice.

Pomemben cilj predstavlja tudi ponovna obuditev filmske produkcije v Kulturnem domu Brežice.

Resolucija o nacionalnem programu za kulturo 2014-2017 (Ur.l. RS št. 99/13) opredeljuje, da v javni interes na področju filmske in avdiovizualne dejavnosti sodijo:

- zagotavljanje pogojev za razvoj in kakovost filmske, kinematografske in avdiovizualne dejavnosti v vseh fazah t. i. kinematografske verige, od razvoja prek produkcije, promocije, distribucije in prikazovanja, hrambe in varovanja filmske dediščine, do filmske vzgoje in izobraževanja ter festivalske dejavnosti,
- dostopnost in gledanost kakovostnih kinematografskih in avdiovizualnih del v Republiki Sloveniji ter slovenskih filmskih in avdiovizualnih del v mednarodnem prostoru,
- razvoj in delovanje trga kinematografskih in avdiovizualnih del.

Znotraj tega opredeljuje Občina Brežice ožje s ciljem ponovne vzpostavitve Kina Brežice kot javni interes zagotavljanje pogojev za razvoj kinematografske dejavnosti s poudarkom na prikazovanju filmov s ciljem filmske vzgoje in izobraževanja.

Za doseg tega cilja bo potrebno opremiti prostor s sodobno opremo za kakovostno predvajanje filmske produkcije.

Čas izvedbe: 2015-2019 (odvisno od virov financiranja)

Ocena finančnih sredstev: 3.000.000 €, pri čemer so vlaganja v obnovo gradu Brežice opredeljena v drugem poglavju tega dokumenta

Odgovornost: Občina Brežice, KS, upravljavci objektov

Kazalniki:

- večje število kulturnih dogodkov,
- večje število obiskovalcev,
- povečanje zadovoljstva uporabnikov,
- obogatitev kulturnega dogajanja,
- digitalizacija kino dvorane.

Viri in literatura:

1. Resolucija o nacionalnem programu za kulturo 2014–2017 (Uradni list RS, št. 99/13)
2. Zakon o uresničevanju javnega interesa za kulturo Zakon o uresničevanju javnega interesa za kulturo (Uradni list RS, št. 77/07 - uradno prečiščeno besedilo, 65/07 - odl. US, 56/08, 4/10, 20/11, 100/11 - odl. US in 111/13)
3. http://www.brezice.si/obcina_brezice/splosni_podatki/
4. <http://www.knjiznica-brezice.si/zgodovina-delovanja-knjiznice-brezice.html>
5. <http://www.zvkds.si/>
6. Zakon o varstvu kulturne dediščine (Uradni list RS, št. 16/08, 123/08, 8/11, 30/11 - odl. US, 90/12 in 111/13)
7. Letno poročilo JSKD Brežice, 19.2.2014.
8. Nacionalne smernice za kulturno umetnostno vzgojo (2009)
9. <http://www.kulturnibazar.si/kulturna-vzgoja-gradiva/nacionalni-in-mednarodni-strateski-dokumenti/>
10. Poslovno poročilo Knjižnice Brežice 2013, 2014
11. Standardi za splošne knjižnice (za obdobje od 1. maja 2005 do 30. aprila 2015), Republika Slovenija, Nacionalni svet za knjižnično dejavnost (2005)